

Publikatieblad

van de Europese Gemeenschappen

ISSN 0378-7079

C 144

38e jaargang

10 juni 1995

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
<i>I Mededelingen</i>		
Commissie		
95/C 144/01	Ecu	1
95/C 144/02	Mededeling van de besluiten genomen in het kader van diverse inschrijvingsprocedures in de landbouwsector (granen)	2
95/C 144/03	Mededeling betreffende de aanbeveling van de Commissie van 12 mei 1995 over de betalingstermijnen bij handelstransacties (*)	3
95/C 144/04	Steunmaatregelen van de Staten — C 1/95 (NN 144/94) — Spanje (*)	13
95/C 144/05	Bindende tariefinlichtingen	20
95/C 144/06	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak nr. IV/M.566 — CLT/Disney/SuperRTL) (*)	23
<i>II Voorbereidende besluiten</i>		
.....		
<i>III Bekendmakingen</i>		
Commissie		
95/C 144/07	Tacis-programma voor nucleaire veiligheid — Uitnodiging tot inschrijving van de Commissie van de Europese Gemeenschappen gefinancierd in het kader van het Tacis-programma	24

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
95/C 144/08	Scholingscursus voor micro- en macro-economie — Aankondiging van oproep tot indiening van blijken van belangstelling	25
95/C 144/09	DSIS- en SERT-programma — DSIS-programma (Distributed, Statistical Information Services) — SERT-programma (Business Statistics and Telematics Network) — Uitgevoerd binnen het IDA-programma (Interchange of Data between Administrations)	26
95/C 144/10	Onderzoekprogramma op het gebied van steenkool — Uitnodiging voor het indienen van projectvoorstellen in het kader van het EGKS-programma voor technisch onderzoek op het gebied van steenkool-mijnbouwtechniek en toepassing van steenkool (overeenkomstig artikel 55 van het EGKS-Verdrag)	29
95/C 144/11	Enveloppen — Openbare aanbesteding	32
95/C 144/12	Salon- en receptiemeubilair — Aankondiging van gegunde opdracht	33
	Hof van Justitie	
95/C 144/13	Aankondiging van algemene vergelijkende onderzoeken	34

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

ECU ⁽¹⁾

9 juni 1995

(95/C 144/01)

Bedrag in nationale valuta voor één eenheid:

Belgische en Luxemburgse frank	38,3181	Finse mark	5,72294
Deense kroon	7,27842	Zweedse kroon	9,58835
Duitse mark	1,86484	Pond sterling	0,833713
Griekse drachme	300,983	US-dollar	1,33061
Peseta	161,562	Canadese dollar	1,82892
Franse frank	6,55723	Yen	112,596
Iers pond	0,817627	Zwitserse frank	1,53685
Lire	2175,70	Noorse kroon	8,29567
Gulden	2,08626	IJslandse kroon	84,4536
Oostenrijkse schilling	13,1131	Australische dollar	1,84678
Escudo	195,879	Nieuwzeelandse dollar	1,98984
		Zuidafrikaanse rand	4,88965

De Commissie heeft een telexdienst met automatisch antwoordmechanisme in gebruik genomen die elke gebruiker, op diens aanvraag per telex, de omwisselingskoers in de voornaamste valuta geeft.

Deze dienst functioneert elke dag van 15.30 uur tot de volgende dag 13.00 uur.

De gebruiker dient als volgt te handelen:

- telex nr. 23789 te Brussel kiezen;
- zijn eigen telexadres geven;
- de code „cccc” vormen die het automatisch antwoordmechanisme in werking stelt en hem de omwisselingskoersen van de ecu per telex geeft;
- de mededeling niet onderbreken vóór het einde van de boodschap dat aangegeven wordt door het teken „ffff”.

Noot: De Commissie heeft ook een telexapparaat met automatische beantwoorder (nr. 21791) en een telekopieerapparaat met automatische beantwoorder (nr. 296 10 97) die dagelijkse gegevens betreffende de berekening van de landbouwmrekeningskoersen verstrekken.

⁽¹⁾ Verordening (EEG) nr. 3180/78 van de Raad van 18 december 1978 (PB nr. L 379 van 30. 12. 1978, blz. 1), laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 1971/89 (PB nr. L 189 van 4. 7. 1989, blz. 1).

Besluit 80/1184/EEG van de Raad van 18 december 1980 (Overeenkomst van Lomé) (PB nr. L 349 van 23. 12. 1980, blz. 34).

Beschikking nr. 3334/80/EGKS van de Commissie van 19 december 1980 (PB nr. L 349 van 23. 12. 1980, blz. 27).

Financieel Reglement van 16 december 1980 voor de toepassing van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen (PB nr. L 345 van 20. 12. 1980, blz. 23).

Verordening (EEG) nr. 3308/80 van de Raad van 16 december 1980 (PB nr. L 345 van 20. 12. 1980, blz. 1).

Beschikking van de Raad van Gouverneurs van de Europese Investeringsbank van 13 mei 1981 (PB nr. L 311 van 30. 10. 1981, blz. 1).

Mededeling van de besluiten genomen in het kader van diverse inschrijvingsprocedures in de landbouwsector (granen)

(95/C 144/02)

(Zie de mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen nr. L 360 van 21 december 1982, bladzijde 43)

Permanente openbare inschrijving	Wekelijkse inschrijving	
	Datum van het besluit van de Commissie	Maximumrestitutie
Verordening (EG) nr. 1166/94 van de Commissie van 24 mei 1994 inzake een openbare inschrijving voor de restitutie bij uitvoer van zachte tarwe naar alle derde landen (PB nr. L 130 van 25. 5. 1994, blz. 15)	—	Inschrijving opgeschort
Verordening (EG) nr. 1081/94 van de Commissie van 10 mei 1994 inzake een openbare inschrijving voor de restitutie bij uitvoer van gerst naar alle derde landen (PB nr. L 120 van 11. 5. 1994, blz. 21)	—	Inschrijving opgeschort
Verordening (EG) nr. 2305/94 van de Commissie van 26 september 1994 betreffende een inschrijving voor de vaststelling van de restitutie bij uitvoer van rondkorrelige volwitte rijst naar bepaalde derde landen (PB nr. L 251 van 27. 9. 1994, blz. 7)	8. 6. 1995	370,00 ecu/ton
Verordening (EG) nr. 2306/94 van de Commissie van 26 september 1994 betreffende een inschrijving voor de vaststelling van de restitutie bij uitvoer van halflangkorrelige en langkorrelige A volwitte rijst naar bepaalde derde landen (PB nr. L 251 van 27. 9. 1994, blz. 9)	8. 6. 1995	388,00 ecu/ton
Verordening (EG) nr. 2307/94 van de Commissie van 26 september 1994 betreffende een inschrijving voor de vaststelling van de restitutie bij uitvoer van halflangkorrelige en langkorrelige A volwitte rijst naar bepaalde derde landen (PB nr. L 251 van 27. 9. 1994, blz. 11)	8. 6. 1995	offertes geweigerd
Verordening (EG) nr. 408/95 van de Commissie van 27 februari 1995 inzake een openbare inschrijving voor de vaststelling van de restitutie bij uitvoer van in Finland en Zweden geproduceerde haver naar derde landen (PB nr. L 44 van 28. 2. 1995, blz. 19)	8. 6. 1995	offertes geweigerd
Verordening (EG) nr. 544/95 van de Commissie van 10 maart 1995 inzake een openbare inschrijving voor de restitutie bij uitvoer van rogge naar alle derde landen (PB nr. L 55 van 11. 3. 1995, blz. 24)	—	Inschrijving opgeschort
Verordening (EG) nr. 1088/95 van de Commissie van 15 mei 1995 inzake een openbare inschrijving voor de restitutie bij uitvoer van zachte tarwe naar alle derde landen (PB nr. L 109 van 16. 5. 1995, blz. 13)	8. 6. 1995	offertes geweigerd
Verordening (EG) nr. 1089/95 van de Commissie van 15 mei 1995 inzake een openbare inschrijving voor de restitutie bij uitvoer van gerst naar alle derde landen (PB nr. L 109 van 16. 5. 1995, blz. 16)	8. 6. 1995	offertes geweigerd
Verordening (EG) nr. 1090/95 van de Commissie van 15 mei 1995 inzake een openbare inschrijving voor de vaststelling van de restitutie bij uitvoer van in Finland en Zweden geproduceerde haver naar derde landen (PB nr. L 109 van 16. 5. 1995, blz. 19)	—	geen offertes
Verordening (EG) nr. 1091/95 van de Commissie van 15 mei 1995 inzake een openbare inschrijving voor de restitutie bij uitvoer van rogge naar alle derde landen (PB nr. L 109 van 16. 5. 1995, blz. 22)	—	geen offertes

Mededeling betreffende de aanbeveling van de Commissie van 12 mei 1995 over de betalingstermijnen bij handelstransacties (*)

(95/C 144/03)

(Voor de EER relevante tekst)

I. INLEIDING

Het midden- en kleinbedrijf (MKB) speelt thans een essentiële rol ter bevordering van de groei en de werkgelegenheid in de Europese Unie. Deze rol wordt voortaan erkend door alle regeringsinstanties en economische en sociale partners op zowel nationaal als Europees niveau.

Het Witboek van de Commissie over groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid onderstreept de verantwoordelijkheid van de Lid-Staten en de Gemeenschap bij de totstandbrenging van een gunstig klimaat voor de oprichting en ontwikkeling van middelgrote en kleine bedrijven. Het gaat er vooral om de hinderpalen van juridische, administratieve, fiscale, financiële en andere aard die een dergelijk klimaat in de weg staan, te identificeren en op te heffen. Een van de prioritaire gebieden waarop het Witboek door middel van maatregelen verbetering wil brengen, betreft de betalingstermijnen.

De problematiek van de betalingstermijnen bij handelstransacties is voor het bedrijfsleven niet nieuw⁽¹⁾. De huidige tendens tot overmatige toename van de betalingsachterstanden wekt in talrijke Lid-Staten van de Europese Unie echter grote bezorgdheid.

Het tweede verslag van de Europese Waarnemingspost voor het MKB bevestigt de verslechtering van de betalingsdiscipline in diverse Lid-Staten⁽²⁾. De betalingstermijnen — gedefinieerd als het tijdsverschil tussen de levering van een goed of de dienstverlening en de betaling van deze prestatie — zijn in 1993 voor de ondernemingen van de Europese Unie tot een gemiddelde van 66 dagen gestegen. Ruim een kwart van de ondernemingen moet meer dan 90 dagen wachten om te worden betaald en 8 % wacht meer dan 120 dagen.

Op het niveau van de Lid-Staten wordt de langste gemiddelde termijn geregistreerd in Italië (90 dagen), terwijl in zes andere Lid-Staten de situatie is verslechterd, voornamelijk in Duitsland (van 34 naar 43 dagen), België (van 45 naar 57 dagen) en Frankrijk (van 57 naar 70 dagen).

De verlenging van de betalingstermijnen kan niet alleen worden verklaard door een wijziging van de „contracttermijnen” (termijnen waarbinnen volgens het contract de betaling dient te geschieden), maar ook door de verslechtering van de „betalingsachterstanden” (overschrijding van de wettelijk geldende termijn). Volgens een recente enquête⁽³⁾ belopen de betalingsachterstanden in het Verenigd Koninkrijk 23 dagen, dat wil zeggen bijna dubbel zoveel als het Europese gemiddelde van 13 dagen. In Italië en Frankrijk bedragen de gemiddelde achterstanden respectievelijk 20 en 19 dagen.

Het is waar dat betalingsachterstanden altijd hebben bestaan, met name vanwege geschillen over de uitvoering van het contract door de verkoper, en dat de economische recessies een negatieve invloed op de betalingstermijnen hebben gehad. Maar toch kan het probleem van de betalingstermijnen en -achterstanden niet louter tot een conjunctuurverschijnsel worden teruggebracht. De structurele aard van het probleem komt met name voort uit het feit dat bepaalde ondernemingen systematisch gebruik maken van betalingsachterstanden als normale praktijk voor het beheer van hun kasmiddelen. Uit de bovengenoemde enquête blijkt dat op Europees niveau ruim een derde (36,3 %) van de per land geconstateerde betalingsachterstanden opzettelijk is en dat dit in het Verenigd Koninkrijk zelfs voor 53,5 % van de gevallen geldt. Het gaat hier om een verslechtering van de „moraal” van de ondernemingen, wat voor de ontwikkeling van het MKB en voor de goede werking van de interne markt ernstige risico's met zich meebrengt (zie hoofdstuk III).

Deze aanbeveling heeft een dubbel doel:

- ten eerste, de betalingsachterstanden bestrijden door een juridisch kader te creëren dat voldoende ontmoedigend werkt op wanbetalers, om zo de contractuele betalingstermijnen te doen naleven;
- ten tweede, erop toezien dat redelijke betalingstermijnen worden gehanteerd voor transacties waarbij de contractuele betrekkingen tussen de partners onevenwichtig zijn (met name bij overheidsopdrachten).

(*) PB nr. L 127 van 10. 6. 1995.

⁽¹⁾ Deze aanbeveling heeft betrekking op aankopen door ondernemingen of overheidsdiensten, maar niet door particulieren.

⁽²⁾ De conclusies van dit verslag over de betalingstermijnen zijn gebaseerd op een studie van Grant Thornton International (1994).

De Europese Waarnemingspost voor het MKB, tweede jaarverslag 1994, Europees Netwerk voor MKB-onderzoek.

⁽³⁾ European Late Payment Survey (1994) van Intrum Justitia.

II. HISTORISCH OVERZICHT

De diensten van de Commissie hebben in de voorbije jaren met alle betrokken kringen breed overleg gevoerd over de situatie in de verschillende Lid-Staten op het gebied van de betalingstermijnen en over de maatregelen die op communautair niveau wenselijk worden geacht. Dit overleg was met name gebaseerd op een werkdocument dat een economische analyse gaf van het effect van de betalingstermijnen, het in de Lid-Staten bestaande juridische kader schetste en diverse opties onderzocht voor initiatieven op communautair niveau (*).

Zo werden meer dan 130 schriftelijke standpunten verzameld van nationale of Europese beroepsorganisaties en van bepaalde Lid-Staten. Voorts heeft de Commissie op 7 en 8 juli 1993 te Brussel een publieke hoorzitting over het thema betalingstermijnen georganiseerd. Bij deze gelegenheid hebben een dertigtal organisaties hun standpunt verdedigd.

Het Europees Parlement heeft opmerkingen geformuleerd over het werkdocument in het kader van zijn resolutie van 21 april 1993 over toelevering en overheidsopdrachten (*). Op 30 juni 1993 heeft het Economisch en Sociaal Comité advies uitgebracht over het document (**).

In het Witboek over groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid (†) en het Strategisch Programma voor de interne markt werd een initiatief van de Commissie aangekondigd (††).

In het Geïntegreerd Programma ten behoeve van het MKB (**), dat door de Commissie op 25 mei 1994 werd aangenomen, wordt een belangrijke plaats ingeruimd voor de bijdragen van de Gemeenschap tot verbetering van het juridisch klimaat van de ondernemingen. Een aanbeveling over de betalingstermijnen werd in deze context aangekondigd. Het Europees Parlement heeft er in zijn resolutie over het Geïntegreerd Programma op aangedrongen dat de Commissie voorstellen doet om het probleem van de betalingsachterstanden te regelen (†††).

In haar mededeling betreffende het eindrapport van de Ronde Tafel van Prominenten uit de Banksector,

(* SEC(92) 2214 def. van 28. 11. 1992.

(†) Resolutie A3 — 0123/93, PV 07 II, 21. 4. 1993.

(††) PB nr. C 249 van 13. 9. 1993.

(†††) Witboek over groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid, blz. 14.

(*) COM(93) 256 def. van 22. 12. 1993.

(†) COM(94) 207 def. van 3. 6. 1994.

(††) Resolutie A4-0022/94, PV 28 II, 24. 10. 1994.

die op 28 oktober 1994 werd aangenomen, heeft de Commissie haar toezegging om over dit onderwerp een aanbeveling tot de Lid-Staten te richten (††) bevestigd.

III. MOTIVERING VAN DE COMMUNAUTAIRE ACTIE

De in 1993 door de Commissie gevoerde besprekingen hebben bevestigd dat de betalingstermijnen een belangrijk element van het juridische en financiële klimaat van het MKB vormen. Een verlenging van de termijnen dreigt voornamelijk de behoeften van de ondernemingen aan liquide middelen te doen toenemen, hun financieel evenwicht te verstoren en hoge administratieve kosten te veroorzaken. Bovendien zijn de betalingstermijnen van groot belang voor de goede werking van de interne markt, vooral voor zover de verschillen tussen de Lid-Staten met betrekking tot de betalingstermijnen door de ondernemingen worden gezien als een obstakel voor de goede werking van de interne markt en voor de intensivering van het handelsverkeer binnen de Gemeenschap en in het bijzonder voor de deelname van het MKB aan dit handelsverkeer. Zo is de instandhouding van redelijke betalingstermijnen in de Europese Unie een essentiële voorwaarde, zowel voor het concurrentievermogen van de ondernemingen als voor het slagen van de interne markt.

Het MKB aarzelt om aan de transnationale handel deel te nemen, omdat het weet dat het met langere betalingsstermijnen zal worden geconfronteerd, want het is veel moeilijker schulden in het buitenland op te vorderen dan in eigen land. Een recente studie (††) laat inderdaad zien dat de betalingstermijnen en -achterstanden voor de uitvoer vaak langer zijn dan voor de binnenlandse transacties.

Wat overheidsopdrachten betreft, stuiten een echte openheid en een grotere deelname van het MKB op bijzonder lange betalingstermijnen van sommige overheidsdiensten of -instellingen. De bedrijfsorganisaties zijn overigens van mening dat de toename van de concurrentie binnen de Gemeenschap zou kunnen leiden tot een verdere verlenging van de betalingstermijnen, waardoor de economische situatie nog zou verslechteren en de financiële gezondheid van de ondernemingen zou worden ondermijnd.

Het is duidelijk dat betalingsachterstanden talrijke oorzaken kunnen hebben. Bepaalde hinderpalen zoals financiële problemen van de debiteur of geschillen over de kwaliteit of kwantiteit van het produkt of de dienst zijn moeilijk te vermijden. Er kunnen echter wel maatregelen worden genomen tegen betalingsachterstanden als gevolg van kwaadwilligheid van de debiteur of slecht kredietbeheer. Op Europees niveau verklaren inefficiënt beheer

(††) COM(94) 435 def. van 28. 10. 1994.

(†††) European Late Payment Survey (1994) van Intrum Justitia.

en opzettelijke vertragingen meer dan 56 % van de betalingsachterstanden voor binnenlandse transacties en 64 % van de betalingsachterstanden in verband met de uitvoer ⁽¹³⁾.

Talrijke maatregelen die ter bestrijding van achterstanden kunnen worden genomen, zijn van praktische aard. Er kunnen bij voorbeeld opleidings- en voorlichtingsacties worden ondernomen om het kredietbeheer binnen het MKB te verbeteren. Dergelijke praktische maatregelen volstaan echter niet om opzettelijke achterstanden te bestrijden. Deze zijn immers het gevolg van het feit dat het krediet tussen ondernemingen voor de debiteur voordeliger is dan een banklening. Juridische maatregelen zijn onontbeerlijk om deze situatie recht te zetten en de contracttermijnen te doen naleven.

Het argument dat de ervaring in sommige Lid-Staten leert dat juridische maatregelen er niet toe bijdragen het machtsevenwicht tussen de partijen te herstellen, kan niet worden aanvaard. De fundamentele vraag is immers of al deze maatregelen voldoende ontmoedigend werken op de wanbetalers. In de Scandinavische landen die een coherent maatregelenpakket hebben ingevoerd, worden de contracttermijnen het best nageleefd. De ervaring in deze landen leert trouwens dat de invoering van deze maatregelen geen langere contracttermijnen noch belemmeringen voor de ontwikkeling van de handel heeft opgeleverd.

Zoals uit de door de Commissie gevoerde besprekingen is gebleken, kan de passiviteit van sommige Lid-Staten de goede werking van de interne markt in gevaar brengen (door met name ondernemingen uit andere Lid-Staten te benadelen); belangrijke verschillen tussen de nationale maatregelen hebben hetzelfde effect. Het gebrek aan harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten inzake betalingstermijnen vormt een hinderpaal voor de goede werking van de interne markt. Vandaar dat er maatregelen moeten worden genomen om het grensoverschrijdende handelsverkeer door de instelling van gemeenschappelijke minimumgaranties voor alle subjecten in de Gemeenschap te vergemakkelijken en er zo toe bij te dragen dat de potentiële voordelen van de interne markt maximaal kunnen worden benut.

IV. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 — Doelstellingen

De Commissie stelt de goedkeuring van een aanbeveling voor, die de minst dwingende juridische vorm is om het nagestreefde doel te bereiken. De aanbeveling formuleert

⁽¹³⁾ European Late Payment Survey (1994) van Intrum Justitia.

principes en methoden om de betalingstermijnen te verbeteren en verzoekt de Lid-Staten de maatregelen te nemen die het best in hun eigen juridisch kader passen.

De commissie heeft van meet af aan niet alleen wetgevingsmaatregelen, maar ook praktische maatregelen onderzocht. Zij is tot de conclusie gekomen dat alleen een pakket maatregelen van beide categorieën tot een verbetering van de situatie op het gebied van betalingen binnen de Gemeenschap kan bijdragen.

Uit praktisch oogpunt hebben de besprekingen het belang onderstreept van opleidings- en voorlichtingsacties ten behoeve van de ondernemingen, vooral op juridisch gebied en met betrekking tot de technieken voor financieel beheer in het MKB.

Het juridische kader van de betalingstermijnen zou op drie punten kunnen worden verbeterd:

— *Versterking van de transparantie in de contractuele betrekkingen*

Door een grotere transparantie van de betalingsvoorwaarden in de handelsdocumenten — waardoor elke partner precies kan weten wanneer de betaling moet worden verricht en wat de gevolgen van achterstand zouden zijn — kunnen betalingsachterstanden worden voorkomen. Dit is des te noodzakelijker in het kader van het transnationale handelsverkeer, waarin er weinig „handelsgebruiken” bestaan waarnaar kan worden verwezen.

— *Versterking van het evenwicht in de contractuele betrekkingen*

Hoewel zij veel belang hechten aan het behoud van de contractvrijheid inzake de vaststelling van de betalingstermijnen, hebben veel geraadpleegde organisaties onderstreept dat deze vrijheid theoretisch blijft bij gebrek aan een mechanisme om het wanevenwicht tussen de partners te compenseren. Een dergelijk wanevenwicht bestaat met name in de relaties tussen grote en kleine ondernemingen, tussen opdrachtgever en toeleveranciers of tussen overheidsdiensten en particuliere ondernemingen.

— *Strengere maatregelen om wanbetalers af te schrikken*

Uit de besprekingen blijkt dat het bedrijfsleven veel belang hecht aan de naleving van de contracten en vindt dat het huidige juridische kader onvoldoende ontmoedigend werkt op wanbetalers en hun daarentegen in de meeste Lid-Statens zelfs financiële voordelen biedt.

Artikel 2 — Transparantie, voorlichting en opleiding, BTW

Lid 1 — Transparantie

a) Talrijke betalingsproblemen zijn te wijten aan een slechte definitie van de toepasbare termijnen bij de onderhandelingen tussen handelspartners over het contract. Diverse transacties vinden plaats zonder schriftelijk contract (35 % volgens de enquête van CBI uit 1990). Dit geldt met name voor de kleine en middelgrote ondernemingen die in de meeste gevallen geen schriftelijke verbintenis aangaan. In andere gevallen worden de termijnen te vaag aangegeven (bij voorbeeld „betaling binnen 30 dagen”). Er wordt niet vermeld wanneer de betalingstermijn precies ingaat (tijdstip van levering, facturering enz.) of vanaf wanneer de betaling wordt geacht te zijn uitgevoerd (toezending of ontvangst van een cheque, debitering van de rekening van de schuldenaar of creditering van die van de schuldeiser). Soms gaat het ook om tegenstrijdige vermeldingen in de algemene verkoopvoorwaarden van de verkoper of in de algemene aankoopvoorwaarden van de aankoper. Teneinde de minimale vereiste transparantie te waarborgen, verdient het aanbeveling om in elk contract niet alleen de toepasbare termijn duidelijk aan te geven, maar ook de precieze datum waarop de betaling moet zijn verricht. Zo kan men betwistingen of interpretatiegeschillen vermijden waardoor betalingen onnodig worden vertraagd. Bij de wet van 31 december 1992 heeft Frankrijk deze vermelding op de factuur trouwens verplicht gesteld (het ontbreken ervan wordt met een boete van 100 000 Ffr. bestraft).

Aangezien talrijke transacties zonder schriftelijk contract worden aangegaan, dient er in de wetgeving een termijn te worden gesteld die bij het ontbreken van een schriftelijk contract wettelijk van toepassing is. In Denemarken, Noorwegen en Zweden, waar een dergelijke regel⁽¹⁴⁾ bestaat, werd een betere betalingsdiscipline geconstateerd.

- b) Het is ook van belang om van meet af aan duidelijk te stellen wat de financiële gevolgen zijn van betalingsachterstanden. Vage vermeldingen van achterstandsrente werken niet altijd voldoende ontmoedigend op de debiteur.
- c) Ter vermindering van slordigheden in de procedures voor de verificatie van goederen of diensten of van malafide betwistingen die bedoeld zijn om een betaling te vertragen, is het nuttig om, zoals dit in

bepaalde Lid-Statens al bestaat, een maximumtermijn na levering vast te stellen waarna de ontvanger wordt geacht de goederen of diensten te hebben geaccepteerd. Dergelijke betwistingen komen vaak voor om het verkrijgen van een executoriale titel te vertragen, met name in het kader van de aanmaningsprocedures.

- d) Uit een enquête die de Commissie in 1992 heeft verricht naar de betalingstermijnen in het kader van overheidsopdrachten, is gebleken dat de termijnen verschillen al naar gelang het type opdracht (leveringen, diensten, werken), het administratieve niveau (staat, lagere overheid, overheidsinstelling enz.) en het type betaling (voorschot, tussentijdse betaling, saldobetaling). De tijdstippen waarop de termijnen ingaan en aflopen, zijn vaak onduidelijk.

De communautaire richtlijnen inzake overheidsopdrachten⁽¹⁵⁾ stellen algemeen dat de „essentiële financierings- en betalingsvoorwaarden en/of verwijzingen naar de teksten die daarop van toepassing zijn” moeten worden aangegeven. Het is belangrijk dat deze verplichting tot transparantie volledig wordt nagekomen. De Lid-Statens interpreteren deze bepaling echter op verschillende wijze; het gebeurt vaak dat de betalingstermijnen niet in de aankondiging voorkomen en alleen kunnen worden berekend aan de hand van verwijzingen naar de teksten die daarop van toepassing zijn. Dit leidt tot een gebrek aan transparantie en maakt het de ondernemingen en met name die uit andere Lid-Statens moeilijk een aanbiedingsprijs vast te stellen. Bovendien worden talrijke betalingen verricht voor bedragen die onder de in de communautaire richtlijnen vastgestelde drempelwaarden liggen.

Om de transparantie in de contractuele betrekkingen te versterken, dienen de aankondigingen of de bestekken van overheidsopdrachten⁽¹⁶⁾ precieze indicaties te bevatten over de door de aanbestedende diensten gehanteerde betalingstermijnen. Zo zal de verplichting tot transparantie zonder onderscheid voor zowel particuliere als overheidssubjecten gelden.

Lid 2 — Voorlichting en opleiding inzake beheer

De voorlichting en de opleiding van de ondernemingen kunnen een belangrijke rol spelen bij de verbetering van de betalingspraktijken. Alle subjecten die bij de ontwikkeling van de ondernemingen betrokken zijn, en met name de beroepsverenigingen en handelsorganisaties kunnen hiertoe bijdragen. In zijn advies van 30 juni 1993 heeft het Economisch en Sociaal Comité de voorlichtings- en opleidingsacties prioritair genoemd.

⁽¹⁴⁾ Bij niet-vermelding van een betalingstermijn in het contract, wordt deze vastgesteld op 30 dagen na de datum van facturering en als er geen factuur is, op 30 dagen na het door de crediteur gedane verzoek tot betaling.

⁽¹⁵⁾ De Richtlijnen 93/36/EEG, 93/37/EEG en 93/38/EEG van de Raad van 14. 6. 1993, PB nr. L 199 van 9. 8. 1993.

⁽¹⁶⁾ In deze context worden de overheidsopdrachten in ruime zin gedefinieerd (zie toelichting bij artikel 6).

Lid 3 — Belasting over de toegevoegde waarde

De betalingstermijnen hebben een negatief effect op de kaspositie van de ondernemingen. Deze problemen kunnen, met name wat de kleine en middelgrote ondernemingen betreft, nog worden vergroot door de voorfinanciering van de BTW op transacties waarvoor zij nog niet zijn betaald. Op dit ogenblik wordt de BTW immers meestal geheven voordat de verkopende onderneming door haar klant is betaald.

De zesde BTW-richtlijn van de Raad ⁽¹⁷⁾ voorziet in twee soorten maatregelen die, althans voor de kleine ondernemingen, dit probleem van voorfinanciering van de BTW kunnen verlichten.

- a) Overeenkomstig artikel 10, lid 2, van de zesde BTW-richtlijn kunnen de Lid-Staten bepalen dat de BTW pas verschuldigd is bij ontvangst van de prijs.

Sommige Lid-Staten maken van deze mogelijkheid gebruik om de boekhoudkundige lasten voor de kleine en middelgrote ondernemingen te verlichten en hen tegelijkertijd de voorfinanciering van de BTW te besparen. Zo heeft het Verenigd Koninkrijk in 1987 een „Cash Accounting Scheme” ingevoerd waarvan de toepassingsdrempel onlangs tot een omzet van 350 000 pond sterling (445 000 ecu) is verhoogd, terwijl Duitsland een soortgelijke maatregel heeft genomen voor de kleine ondernemingen met een omzet van minder dan 250 000 DM (130 000 ecu) en een verhoging van deze drempel momenteel wordt besproken. Frankrijk past het „kasstelsel” toe op de dienstverlenende sector, ongeacht de omvang van de ondernemingen. De overige Lid-Staten zouden moeten worden aangemoedigd om de invoering, althans voor de kleine ondernemingen, van een dergelijk systeem in overweging te nemen.

- b) Een extra mogelijkheid om de negatieve gevolgen voor de kaspositie van ondernemingen die met lange betalingstermijnen worden geconfronteerd, te verlichten, zou erin bestaan ten minste de kleine ondernemingen hun BTW-verklaringen op jaarbasis te laten indienen. De Lid-Staten die deze maatregel nog niet hebben genomen, zouden daartoe moeten worden aangemoedigd, temeer daar artikel 22, lid 4, van de zesde BTW-richtlijn van de Raad die mogelijkheid biedt.

Artikel 3 — Schadeloosstelling bij betalingsachterstand

Niet-naleving van de overeengekomen termijnen is vaak het gevolg van een wanevenwicht in de betrekkingen tussen de contractpartijen. Het recht kan ertoe bijdragen dit wanevenwicht te compenseren door strengere maatregelen te nemen om wanbetalers af te schrikken. Het

merendeel van de ondernemingen is van oordeel dat het huidige juridische kader onvoldoende ontmoedigend werkt op wanbetalers. In de meeste Lid-Staten genieten wanbetalers daarentegen financiële voordelen tegenover goede betalers (traagheid van de gerechtelijke procedures, zeer lage rentevoeten voor laattijdige betalingen enz.).

Om dit probleem te helpen oplossen, dienen maatregelen te worden genomen op de volgende gebieden:

- a) De voorwaarden om achterstandsrente te eisen, verschillen sterk van de ene Lid-Staat tot de andere, zodat zij ook niet allemaal even ontmoedigend werken. Voor de ondernemingen van de Gemeenschap lijkt het wenselijk dat het automatische recht op achterstandsrente zonder bijzondere formaliteiten wordt veralgemeend.

In sommige Lid-Staten moet dit recht door de rechtbanken per geval worden erkend, indien het niet uitdrukkelijk in het contract is vermeld. In andere Lid-Staten wordt dit recht afhankelijk gesteld van de toezending van een aanmaning. Ook voor de vaststelling van het tijdstip waarop de rente ingaat, gelden er in de Lid-Staten verschillende regels ⁽¹⁸⁾ die niet altijd een adequate schadeloosstelling bij betalingsachterstand garanderen.

Het is van belang om automatisch en onafhankelijk van de hoofdsom rente te kunnen eisen. Zo niet, dan zou het volstaan dat een debiteur net vóór het vonnis de hoofdsom betaalt om de schuldeiser alle recht op rente te doen verliezen. Zo zou een onderneming die geregeld haar schulden met achterstand betaalt, kunnen worden bedreigd met een rechtsvordering van haar schuldeisers met betrekking tot alle verschuldigde rente (al naar gelang de verjaringstermijn van de schuldvorderingen). Sommige organisaties hebben trouwens voorgesteld de ondernemingen ertoe te verplichten hun schulden aan achterstandsrente in hun balans op te nemen.

- b) Voorts staat in de meeste Lid-Staten de rentevoet voor achterstallige betalingen — die bij het ontbreken van een expliciete definitie in het contract gewoonlijk van toepassing is — niet in verhouding tot de realiteit van de marktrentevoeten. Deze rentevoet zou eigenlijk in alle Lid-Staten moeten worden vastgesteld op een niveau dat voldoende ontmoedigend is voor wanbetalers. Hij zou ten minste op het niveau van

⁽¹⁷⁾ Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977, gepubliceerd in PB nr. L 145 van 13. 7. 1977.

⁽¹⁸⁾ SEC(92) 2214 def., III.1.

de commerciële rentevoeten voor de overschrijdingskredieten moeten liggen. Een andere mogelijkheid zou zijn de rentevoet voor achterstallige betalingen, verhoogd met een zeker percentage om de commerciële rentevoeten te weerspiegelen, aan de discontovoet te koppelen, zoals dat in Denemarken en Zweden het geval is. In Denemarken is de wettelijke rentevoet de discontovoet plus 5 % en in Zweden de discontovoet plus 8 %. Zo is het financieel niet interessanter om bij zijn leveranciers te lenen dan bij zijn eigen bank in de landen waar de contracttermijnen het best worden nageleefd.

- c) Behalve rente impliceert uitstaande schuld ook aanzienlijke inningskosten, rekening houdend met het daarbij betrokken personeel van de onderneming, de te vervullen formaliteiten, de kosten in verband met een eventueel beroep op incassobureaus, de honoraria van advocaten en de gerechtskosten.

De terugbetaling van al deze kosten geschiedt in de Lid-Staten op sterk uiteenlopende wijze.

Sommige Lid-Staten staan behalve rente geen andere vormen van schadeloosstelling toe; de gerechtskosten (met inbegrip van de honoraria van advocaten) worden niet altijd (of niet volledig) terugbetaald aan de winnende partij in het kader van een proces en de rechtbanken kennen lang niet in alle Lid-Staten schadevergoedingen toe voor de administratieve inningskosten.

In Zweden, Denemarken en Noorwegen zijn er vaste bedragen vastgesteld om de door de crediteur vanwege betalingsachterstand geleden kosten te dekken. In Noorwegen en Denemarken variëren de bedragen volgens de omvang van de schuld. In Zweden zijn er specifieke bedragen voor elk stadium van de schuldinvorderingsprocedure. De incassobureaus vragen over het algemeen 5 tot 8 % van het factuurbedrag voor hun inningsdiensten die aan de gerechtelijke procedures⁽¹⁹⁾ voorafgaan.

De terugbetaling van de administratieve kosten is doeltreffend gebleken in Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen, waar de betalingspraktijken onder de beste worden gerekend. Uit studies is gebleken dat er een verband bestaat tussen de korte betalingstermijnen in sommige Lid-Staten en de doeltreffendheid van hun gerechtelijk apparaat.

Artikel 4 — Beroepsprocedures

Het bestaan van sancties voor betalingsachterstanden sorteert alleen effect als deze vergezeld gaan van eenvoudige, snelle en niet al te dure beroepsprocedures om geschillen te beslechten en de schuldeiser een billijke schadeloosstelling te waarborgen.

⁽¹⁹⁾ De gerechtelijke procedures zullen voor de schuldeiser extra kosten opleveren. Om de schuldeiser de gerechtskosten en de honoraria van zijn advocaat te vergoeden, voorzien heel weinig landen in de terugbetaling van dergelijke kosten door de verliezende partij van een proces.

Naast buitengerechtelijke procedures zijn de belangrijkste, thans in de Lid-Staten bestaande procedures om snel een rechterlijke uitspraak te krijgen vereenvoudigde procedures voor „kleine” geschillen en aanmaningsprocedures.

- a) Ook al is de werking ervan verbeterd, blijven de gerechtelijke procedures uiteraard vrij formalistisch en de werkbelasting van de rechtbanken is zo groot dat de termijnen voor het beslechten van de geschillen te lang zijn. De ondernemingen zien vaak liever van de invordering van de schuld af dan in een rechtszaak tijd en geld te investeren.

Daarom dienen de „buitengerechtelijke” procedures, zoals met name minnelijke schikking en bemiddeling, te worden aangemoedigd.

- b) De vereenvoudigde procedures worden doorgaans door de lokale rechtbanken (county court, Amtsgericht) afgehandeld, vereisen niet de aanwezigheid van een deurwaarder of advocaat — waardoor de kosten worden gedrukt — en zijn weinig formalistisch. Vaak tracht de rechter op een minnelijke schikking aan te sturen alvorens een gerechtelijke procedure in te leiden.

De grootste beperking bij geschillen tussen ondernemingen is de maximumwaarde van het geschil. De maxima schommelen tussen 227 ecu (in Griekenland) en 5 121 ecu (in Duitsland) en in één enkel geval is het maximum vastgesteld op 66 836 ecu (in Denemarken, waar de betalingsdiscipline goed wordt nageleefd)⁽²⁰⁾.

Deze procedures kunnen derhalve zelden worden toegepast voor geschillen tussen ondernemingen.

Anderzijds zijn deze procedures nog te „formalistisch” in bepaalde Lid-Staten, waar met name de tussenkomst van een advocaat verplicht is.

In sommige Lid-Staten (Verenigd Koninkrijk) werden ten slotte tekortkomingen gesignaleerd bij de voltrekking van de vonnissen.

- c) De aanmaningsprocedures die in sommige Lid-Staten bestaan, zijn gebaseerd op een verzoekschrift dat door de schuldeiser bij een rechtbank wordt ingediend; de rechtbank stelt de schuldenaar in kennis van het verzoekschrift en laatstgenoemde heeft het

⁽²⁰⁾ De omrekening in ecu is gebaseerd op de wisselkoers die in juni 1993 door de Commissie werd toegepast.

recht om binnen een bepaalde termijn beroep aan te tekenen. Tekent hij geen beroep aan, dan komt er een vonnis bij verstek en ontvangt de schuldeiser een executoriale titel.

In Duitsland kan het „Mahnverfahren” worden ingeroepen voor elk geschil over de betaling van een geldsom, ongeacht het bedrag ervan. Deze procedure kan via elektronisch berichtenverkeer plaatsvinden. Zo kunnen de rechtbanken de executoriale titels zonder tussenkomst van een rechter en binnen uiterst korte termijnen opstellen. Indien er beroep wordt aangetekend, wordt de normale procedure bij een rechtbank ingeleid, maar de debiteur moet alle gerechtskosten en honoraria van de advocaten van de schuldeiser betalen, als zijn beroep ongegrond wordt verklaard.

De Franse aanmaningsprocedure lijkt formalistischer dan de voorgaande, hoewel de termijnen vergelijkbaar zijn (ongeveer drie maanden). Ook al functioneert deze procedure vrij goed voor geschillen over kleine bedragen, toch lijkt dit niet het geval te zijn voor grote geschillen, waarbij systematisch beroep wordt aangetekend, aangezien de debiteur niet verplicht is de uit de verlenging van de procedure voortvloeiende kosten te dragen (zie artikel 3, onder c)).

De in België bestaande verkorte aanmaningsprocedure is beperkt, omdat zij alleen bij het vrederecht kan worden ingeleid (geschillen over minder dan 75 000 Bfr.).

De enige voorwaarde is het bestaan van een schriftelijk bewijs van het contract. Er komt geen deurwaarder aan te pas. De procedure wordt eenzijdig door de schuldeiser bij de rechtbank ingeleid en kan resulteren in een vonnis bij verstek. Deze procedure wordt weinig toegepast, vooral omdat men verplicht is een advocaat te nemen.

In Italië kan met de aanmaningsprocedure, als er geen beroep wordt aangetekend door de schuldenaar, in 60 dagen een executoriale titel worden verkregen. De nadelen van deze procedure zijn de door de schuldeiser te betalen afschrikkingsbelasting van 3 % om de titel te verkrijgen en de noodzaak om een beroep te doen op een advocaat. Voorts kan de aanmaning niet in het buitenland worden betekend, met als gevolg dat de procedure niet voor internationale contracten kan worden toegepast.

Volgens de Commissie dienen de vereenvoudigde procedures en de aanmaningsprocedures gemakkelijker toepasbaar te worden gemaakt en te worden ingevoerd in de Lid-Statens waar zij nog niet bestaan.

Artikel 5 — Grensoverschrijdend handelsverkeer

Naast het probleem van de betalingstermijnen ontstaan vaak nog extra moeilijkheden als het om transacties tussen partijen uit verschillende Lid-Statens gaat. Om te vermijden dat deze moeilijkheden de intensivering van het intracommunautaire handelsverkeer binnen de Gemeenschap en in het bijzonder de deelname van het MKB aan dit handelsverkeer schaden, moeten de nodige maatregelen worden genomen om deze hinderpalen voor het volledig slagen van de interne markt uit de weg te ruimen.

- a) Een deel van deze hinderpalen houdt verband met het gebrek aan voorlichting en opleiding van de ondernemingen over de wetgeving, de procedures en de praktijken op het gebied van betalingstermijnen en -achterstanden in de andere Lid-Statens. Het is nodig stappen te ondernemen om bij grensoverschrijdende transacties tot een beter beheer van de betalingstermijnen te komen.

Een deel van de moeilijkheden die kenmerkend zijn voor het transnationale handelsverkeer, vloeit voort uit de vertragingen bij de betalingsoverdrachten door de banken die bij de vertragingen door de klanten moeten worden opgeteld. De Commissie heeft onlangs een voorstel voor een richtlijn betreffende grensoverschrijdende credit-overschrijvingen⁽²¹⁾ aangenomen die de voornaamste problemen op dit gebied moet oplossen. Al verschilt de problematiek van de banktermijnen van die van de termijnen tussen de ondernemingen, toch is de behandeling van deze twee kwesties niettemin complementair als men voor snelle, doeltreffende en goedkope betalingsvoorwaarden wil zorgen bij de intracommunautaire handelstransacties. Van ondernemingszijde kunnen een beter beheer van de vreemde-valutarekeningen en een betere opstelling van de facturen bij voorbeeld de maatregelen ter vergemakkelijking en bespoediging van grensoverschrijdende betalingen aanvullen. Zoals tijdens het overleg werd aangevoerd, hebben de ondernemingen er bijzonder belang bij na te gaan of de opstelling van hun facturen in ecu en het beheer van een ecurekening in plaats van meerdere vreemde-valutarekeningen ertoe bijdragen de inning van hun grensoverschrijdende vorderingen te vereenvoudigen en minder kostbaar te maken.

- b) Wat de inningsprocedures betreft zijn er in sommige Lid-Statens specifieke problemen bij het verkrijgen van een executoriale titel voor niet betwiste grensoverschrijdende vorderingen. Een goede praktijk op dit gebied is het Duitse systeem van het „Mahnverfahren” dat tegen een buitenlandse debiteur kan worden gebruikt (Verdrag van Den Haag over de betekening van geschriften). Een buitenlander kan er trouwens ook gebruik van maken tegen een Duitse debiteur: daarvoor bestaat er in Berlijn een gespecialiseerde rechtbank.

⁽²¹⁾ COM(94) 436 def.

- c) Er zijn ook specifieke moeilijkheden bij het nemen van gerechtelijke stappen als er tussen partijen uit verschillende Lid-Staten een geschil ontstaat. De moeilijkheden doen zich met name voor bij de voltrekking van de vonnissen die in een andere Lid-Staat zijn uitgesproken.

Wat de consumenten betreft heeft de Commissie een Groenboek over de consument en zijn verhaalsmogelijkheden en de beslechting van consumentengeschillen in de interne markt⁽²²⁾ aangenomen. Sommige structurele gebreken van gerechtelijke procedures hebben precies dezelfde gevolgen voor de consumenten en de ondernemingen. In het kader van de follow-up van dit Groenboek zal de Commissie specifieke aandacht aan dit aspect besteden.

Artikel 6 — Overheidsopdrachten

Diverse factoren pleiten voor extra oplossingen voor overheidsopdrachten. De algemene oplossingen (zie artikel 1 tot en met 5) zijn immers ruimschoots geïnspireerd door het principe van de contractvrijheid van de partijen. Dit principe kan echter niet direct worden overgedragen op de overheidsopdrachten, gezien het economisch wanevenwicht tussen de partners, de onmogelijkheid van echte onderhandelingen met de overheid en het openbare karakter van een van beide partijen. In deze context is het wenselijk de overheidsopdrachten in ruime zin te definiëren, dat wil zeggen de opdrachten die worden geplaatst door de overheidsdiensten (met inbegrip van regionale en lokale overheden, territoriale overheden en publiekrechtelijke lichamen) en de openbare bedrijven, als gedefinieerd in Richtlijn 93/38/EEG⁽²³⁾.

- a) Het is van belang de ambtenaren van overheidsdiensten bewust te maken van het belang van hun betalingspraktijken voor de gehele economie. Opleidingsacties, met name in de vorm van studiebijeenkomsten of circulaire, kunnen daartoe bijzonder nuttig zijn.

De snelheid van de acceptatie- en betalingsprocedures moet worden onderstreept als een bewijs van goed administratief beheer. De „beste praktijken” kunnen worden verspreid en kunnen dienen ter verbetering van het imago van bepaalde overheidsdiensten (sommige Franse steden hebben PR-acties gevoerd op basis van hun verkorte betalingstermijnen om ondernemingen aan te trekken).

⁽²²⁾ COM(93) 576 def. van 17. 11. 1993.

⁽²³⁾ Richtlijn 93/38/EEG van de Raad van 14. 6. 1993 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie, gepubliceerd in PB nr. L 199 van 9. 8. 1993, blz. 84.

- b) Gelet op de uiteenlopende situaties in de Lid-Staten wat de maatregelen betreft tot vaststelling van de voor de overheid geldende betalingstermijnen, de juridische aard ervan, de termijnen zelf en de wijze waarop ze worden nageleefd, richt de Commissie aan de Lid-Staten liever een algemene aanbeveling ter verbetering van de betalingstermijnen dan gedetailleerde voorschriften over de toe te passen methoden.

De Commissie verzoekt derhalve de Lid-Staten de termijnen te onderzoeken die door de overheid ten aanzien van de ondernemingen worden toegepast, zoals bij voorbeeld in geval van belastingschulden (terugbetalingen) of bij betalingen in het kader van overheidsopdrachten.

Wat de termijnen zelf betreft, acht de Commissie het echter noodzakelijk om in het kader van het Europese beleid tot openstelling van de overheidsopdrachten een maximumtermijn voor het hele grondgebied van de Unie te doen naleven en stelt zij een termijn van 60 dagen voor. Dit mag evenwel geen achteruitgang betekenen voor Lid-Staten die reeds kortere termijnen toepassen.

Het is van belang dat de Lid-Staten de tijdstippen waarop de betalingstermijnen ingaan en aflopen, duidelijk maken — in wetsteksten of andere referentiedocumenten voor de overheidsdiensten (zie punt c).

- c) Velen zijn de mening toegedaan dat inefficiënt beheer een van de grootste oorzaken is van betalingsachterstanden bij de overheid. De formaliteiten zijn zwaar en complex; de budgettaire beheerstechnieken van de overheid werken niet altijd de snelheid van de betalingen in de hand, vooral omdat er geen financiële stimulansen zijn voor naleving van de termijnen; de acceptatie- en betalingsvoorwaarden zijn niet altijd duidelijk gedefinieerd, en de procedures die aan de betalingsfase voorafgaan, zijn niet altijd voldoende aan termijnen gebonden. Vooral in de bouwsector is er veel kritiek op de acceptatieprocedures.

De principes van de „Prompt Payment Act” in de Verenigde Staten zijn een voorbeeld van een mogelijke oplossing. Deze wet definieert immers: een termijn (van zeven dagen) voor acceptatie van de goederen of diensten; de voorwaarden waaronder een factuur wordt geacht door de overheid te zijn ontvangen; een termijn van zeven dagen na ontvangst van de factuur voor verificatie ervan en melding aan de leverancier van eventuele factureringsfouten; een betalingstermijn van 30 dagen na ontvangst van de factuur.

- d) Het is van belang dat de naleving van de betalingstermijn door de overheid wordt gecontroleerd en dat de prestaties van diverse overheidsdiensten bekend zijn

met het oog op transparantie ten aanzien van potentiële leveranciers.

Een jaarlijkse publikatie van deze prestaties is reeds de regel in een aantal Lid-Staten (b.v. Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk).

De Commissie, die niet altijd gespaard is gebleven van kritiek op haar betalingsbeleid, heeft reeds de nodige maatregelen genomen om de naleving van haar betalingstermijn van 60 dagen te verbeteren. Zij stelt trouwens regelmatig onderzoeken in naar de termijnen die haar diensten daadwerkelijk aanhouden. Tijdens het laatste onderzoek is gebleken dat de gemiddelde betalingstermijn aanzienlijk korter is geworden.

- e) Betaling door de overheid van achterstandsrente bij niet-naleving van de betalingstermijnen is nog uitzonderlijk. Sommige Lid-Staten raden hun overheidsdiensten af rente te betalen. Meestal zien de ondernemingen er echter zelf van af de hun verschuldigde rente in te vorderen, uit vrees om bij latere opdrachten te worden uitgesloten.

Onder deze omstandigheden heeft de overheid geen enkele financiële stimulans om de overeengekomen termijnen na te leven.

De beste oplossing voor dit probleem is de veralgemening van het principe van automatische betaling van achterstandsrente door de overheid, dat reeds in zekere mate door diverse Lid-Staten (Frankrijk, België) en in de Verenigde Staten (Prompt Payment Act) wordt toegepast.

- f) De Commissie is van oordeel dat de Lid-Staten een zekere verantwoordelijkheid moeten dragen voor de betaling van de toeleveranciers en onderaannemers in het kader van overheidsopdrachten. Momenteel heeft zowat de helft van de Lid-Staten nog geen enkele specifieke maatregel in die zin genomen. Op grond van de ervaringen van bepaalde Lid-Staten kunnen twee soorten oplossingen worden voorgesteld:

- betalingsvoorwaarden die door de aanbestedende dienst aan de begunstigde worden opgelegd met betrekking tot de toeleveranciers en onderaannemers en die tijdens de uitvoering van het contract door de aanbestedende dienst worden gecontroleerd;
- de rechtstreekse betaling van de toeleveranciers en onderaannemers door de aanbestedende dienst.

Artikel 7 — Rapportering

De Commissie is van oordeel dat de doeltreffendheid van haar aanbeveling moet worden geëvalueerd. Te dien einde is zij voornemens na drie jaar het effect van deze aanbeveling op de in de Lid-Staten geldende regels en praktijken te onderzoeken. Derhalve wordt de Lid-Staten verzocht vóór 31 december 1997 een rapport over alle aspecten van de aanbeveling in te dienen. Op basis van deze evaluatie heeft de Commissie de mogelijkheid om later voor bepaalde aspecten van de aanbeveling nieuwe maatregelen voor te stellen.

AANBEVELING OVER DE BETALINGSTERMIJNEN

---

1. DOELSTELLINGEN

---

2. TRANSPARANTIE, VOORLICHTING EN OPLEIDING, BTW**transparantie**

- a) betalingstermijnen in handelscontracten
- b) gevolgen van betalingsachterstand
- c) termijn waarbinnen eventuele bezwaren moeten worden ingediend
- d) betalingstermijnen bij overheidsopdrachten

voorlichting en opleiding inzake beheer

- a) opstelling van de handelsdocumenten en contracten
- b) betalingspraktijken en inningsprocedures
- c) instrumenten voor beheer + EDI
- d) technieken voor mobilisering van schuldvorderingen

de fiscale gevolgen van betalingsachterstanden voor de kleine ondernemingen verlichten

- a) uitstel van BTW-betaling tot de ontvangst van de prijs
  - b) uitstel van indiening van de periodieke BTW-verklaringen
-

3. SCHADELOOSSTELLING BIJ BETALINGSACHTERSTAND

- a) recht op achterstandsrente
  - b) hoogte van de toepasbare rentevoet bij het ontbreken van een contractuele rentevoet
  - c) overige schadeloosstellingen
-

4. BEROEPSPROCEDURES

- a) buitengerechtelijke procedures
  - b) vereenvoudigde procedures voor beperkte bedragen
  - c) versnelde inningsprocedures
-

5. GRENSOVERSCHRIJDEND HANDELSVERKEER

- a) voorlichting en opleiding
  - b) niet betwiste vorderingen
  - c) gerechtelijke stappen
-

6. OVERHEIDSOPDRACHTEN

- a) maatregelen voor bewustmaking
  - b) maximumtermijn
  - c) administratieve procedures
  - d) controlemaatregelen
  - e) recht op achterstandsrente
  - f) procedures ten gunste van toeleveranciers en onderaannemers
-

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

C 1/95 (NN 144/94)

Spanje

(95/C 144/04)

(Voor de EER relevante tekst)

*(Artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap)***Bekendmaking van de Commissie overeenkomstig artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag aan de overige Lid-Statens en andere belanghebbenden betreffende steun door Spanje verleend aan de autoproducent Suzuki-Santana Motor SA**

Bij onderstaand schrijven heeft de Commissie de Spaanse Regering in kennis gesteld van haar beslissing de procedure voorzien in artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden.

„Op basis van uit externe bronnen verkregen informatie heeft de Commissie, bij brief van 24 maart 1993, uw regering om inlichtingen verzocht in verband met een voorstel dat kennelijk door het regionaal bestuur van Andalusië (Junta de Andalucía) aan Suzuki Motor Corporation Ltd (Suzuki) was gedaan om overheidssteun te verlenen ten behoeve van investeringen met het oog op de herstructurering van de autofabriek in Linares (Andalusië) van de dochteronderneming van Suzuki, Santana Motor SA (Santana).

Op 20 april 1993 antwoordde uw regering dat op dat moment noch de nationale noch de regionale autoriteiten enige vorm van steun aan die onderneming hadden verleend en dat, indien eventueel steun zou worden toegekend, uw regering de Commissie hiervan naar behoren in kennis zou stellen.

Naar aanleiding van aanvullende externe informatie stelde de Commissie, bij brief van 7 maart 1994, uw regering vragen over de in 1993 bereikte overeenkomst tussen Suzuki en het regionaal bestuur van Andalusië op grond waarvan Santana overheidssteun zou hebben ontvangen voor haar fabriek in Linares in de vorm van een renteloze lening van 2 miljoen pesetas alsmede subsidies om een vervroegde uittredingsregeling te bekostigen (steunmaatregel nr. NN 32/94).

Op 10 maart 1994 nam het Europees Parlement een resolutie aan ⁽¹⁾ over de „aangekondigde sluiting van het Japanse bedrijf Santana Motor (Suzuki) in Linares (Spanje)” waarin het een beroep deed op de Commissie om samen met de Spaanse autoriteiten, de onderneming en de werknemers een reddingsplan op te stellen dat verenigbaar is met de toekenning van overheidssteun.

Bij schrijven van 29 april 1994 beantwoordde uw regering de brief van de Commissie van 7 maart 1994 waarbij zij verklaarde dat de nationale autoriteiten geen steun

aan Santana zouden toekennen totdat de procedures inzake insolventie en ontslag van 1 614 werknemers, waarmee het bedrijf was begonnen, definitief zouden zijn voltooid. Uw regering gaf te kennen bereid te zijn met de Commissie samen te werken overeenkomstig de resolutie van het Europees Parlement.

Verder verschaftte uw regering bij brief van 5 mei 1994 aanvullende informatie over de arbitrage-overeenkomst die in maart 1993 was gesloten tussen Suzuki en het bestuur van Andalusië met betrekking tot de autofabriek van Santana in Linares. Volgens die informatie zou de overeenkomst betrekking hebben op de periode van 1993 tot 1997 waarbij de betrokken partijen de volgende verplichtingen op zich namen:

- Suzuki zou Santana een kapitaalinjectie van 8 000 miljoen pesetas toekennen door middel van een kapitaalverhoging waardoor Suzuki 90 % van het aandelenkapitaal van zijn dochteronderneming in bezit zou krijgen. Bovendien zou Santana investeringen doen voor een bedrag van maximaal 18 172 miljoen pesetas en zou het bedrijf een personeelsbestand van circa 2 400 werknemers in zijn autofabriek handhaven. Het investeringsplan beoogde de modernisering van de installaties en de innovatie van de productieprocedures van de fabriek in Linares.
- De Spaanse overheid (nationale en regionale autoriteiten) zouden overheidssteun toekennen op grond van de „Ley Española de Inventivos Regionales” (regionale steun) ten behoeve van het investeringsplan van Santana. Bovendien zou het bestuur van Andalusië Santana een renteloze lening van 2 miljoen pesetas toekennen en zou het een bedrag van maximaal 997,6 miljoen pesetas bijdragen voor een regeling inzake de vervroegde uittreding van werknemers.

Bij brief van 5 mei 1994 deelde uw regering verder mee dat, aangezien Suzuki zijn verplichting om het aantal arbeidsplaatsen in de autofabriek in Linares te handhaven niet was nagekomen, het bestuur van Andalusië reeds in 1994 de voorgenomen steun had opgeschort en dat er derhalve nog geen overheidssteun aan Suzuki-Santana was verleend.

De Commissie werd er tevens van verzekerd dat eventuele overheidssteun als gevolg van de nieuwe overeenkomst waarover besprekingen waren begonnen tussen het bestuur van Andalusië en Suzuki, te zijner tijd bij de Commissie zou worden aangemeld.

⁽¹⁾ PB nr. C 91 van 28. 3. 1994, blz. 215.

Naar aanleiding van verdere externe informatie verzocht de Commissie uw regering, bij brief van 14 juni 1994, om inlichtingen over de in mei 1994 door de nationale autoriteiten en het bestuur van Andalusië gesloten overeenkomst om Santana twee renteloze leningen toe te kennen van 6 800 miljoen pesetas elk, om de levensvatbaarheid van het bedrijf te waarborgen.

Bij brief van 28 juli 1994 deelde uw regering de Commissie mee dat zowel de nationale autoriteiten als het regionaal bestuur van Andalusië renteloze leningen aan Santana hadden toegekend, elk van 6 800 miljoen pesetas, voor een totaalbedrag van 13 600 miljoen pesetas (steunmaatregel nr. N 459/94).

Uw regering verklaarde dat deze maatregelen noch de mededinging op de Europese markt konden verstoren noch het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig konden beïnvloeden omdat geen andere producent in de markt van de Europese Unie het soort auto's produceert als Santana in Linares. Uw regering wees de Commissie er dan ook op dat de voor Santana goedgekeurde overheidssteun geen overheidssteun inhoudt in de zin van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag.

Verder verklaarde uw regering dat indien de steun zou worden beschouwd als overheidssteun in de zin van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag, deze verenigbaar zou zijn met de gemeenschappelijke markt overeenkomstig artikel 92, lid 3, onder a) en c), en met de beoordelingscriteria voor reddings- en herstructureringssteun zoals vervat in de communautaire kaderregeling inzake staatssteun aan de automobiellindustrie.

Bovendien herinnerde uw regering de Commissie eraan dat de herstructureringssteun voor Santana, overeenkomstig de door advocaat-generaal Jacobs in Zaak C-278/92 (Hytasa) aangehouden criteria⁽¹⁾, in aanmerking kwam voor de regionale uitzondering van artikel 92, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag.

Bij brief van 10 augustus 1994 verzocht de Commissie uw regering aanvullende inlichtingen te verstrekken over het herstructureringsplan van Santana, en met name over de investeringen die nodig zijn om de levensvatbaarheid van het bedrijf op lange termijn te verzekeren, de definitieve sluiting van geherstructureerde installaties, en de productiecapaciteit en de arbeidsplaatsen die zouden worden gehandhaafd. De Commissie verzocht uw regering eveneens om nadere informatie over het pakket van steunmaatregelen van de overheid die voor Santana zijn goedgekeurd, waarbij onderscheid moet worden gemaakt tussen de in 1993 goedgekeurde maatregelen (steunmaatregel nr. NN 32/94) en die welke in 1994 werden goedgekeurd (steunmaatregel nr. 459/94). De Commissie verzocht uw regering eveneens om een afschrift van de documenten waarin al deze steunmaatregelen zijn opgenomen en waarin de rechten en verplichtingen van zowel de nationale autoriteiten als het regionaal bestuur van Andalusië in detail zijn weergegeven met betrekking tot de aan Suzuki en Santana te verlenen overheidssteun. De Commissie deelde uw regering tevens mee dat de voorgenomen maatregelen overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag niet ten uitvoer kunnen worden gelegd voordat de Commissie hierover een beslissing heeft genomen.

Na twee achtereenvolgende verzoeken om extra tijd voor het beantwoorden van bovengenoemde brief deelde uw regering de Commissie bij brief van 7 november 1994 mee dat:

a) de renteloze lening van 2 000 miljoen pesetas welke oorspronkelijk in 1993 door het regionaal bestuur van Andalusië voor Santana was voorgenomen, niet zal worden toegekend.

b) subsidies voor vervoegde-uittrekingsregelingen van Santana geen overheidssteun aan Santana vormen, aangezien zij rechtstreeks aan de werknemers en niet aan het bedrijf worden betaald. In een kort commentaar merkte uw regering slechts over deze subsidies op dat zij geen afbreuk doen aan de wettelijke verplichtingen van het bedrijf ter zake.

c) De financiële steun die voor Santana is goedgekeurd bestaat uit:

— een renteloze lening van de Spaanse officiële kredietinstelling (ICO) voor een bedrag van 6 800 miljoen pesetas;

— een participerende lening (lening waarin deelneming in het aandelenkapitaal is begrepen) van een openbare kredietinstelling (IFA) onder zeggenschap van het regionaal bestuur van Andalusië voor een bedrag van 6 800 miljoen pesetas.

Deze twee renteloze leningen voor een totaalbedrag van 13 600 miljoen pesetas vormen geen overheidssteun aangezien het bedrijf op de Europese markt de enige producent is van het soort voertuigen dat voor Suzuki-Santana in Linares wordt vervaardigd (kleine 4 × 4 voertuigen).

d) Doel van de overheidssteun was het bedrijf te herstructureren. Santana was in 1994 in een insolventieprocedure gewikkeld. Op grond van de hypothese dat het bedrijf in de toekomst een overeenkomst met zijn schuldeisers zou sluiten waarbij de schulden voor een gelijk bedrag worden kwijtgescholden, zouden de nieuwe leningen, die worden toegekend op voorwaarde dat een dergelijke overeenkomst wordt gesloten, Suzuki-Santana in staat stellen zijn activiteiten in Linares voort te zetten.

e) Een bedrag van 10 116 miljoen pesetas was reeds als voorschot aan het bedrijf uitgekeerd.

⁽¹⁾ Arrest van advocaat-generaal Jacobs van 23 maart 1994, Zaak C-278/92 (Hytasa), rechtsoverwegingen 47 en 54, Spanje v. Commissie.

De brief van uw regering aan de Commissie van november 1994 bevatte tevens een afschrift van het herstructureringsplan dat in april 1994 voor Santana was goedgekeurd, alsmede een copie van de ontwerp-overeenkomst met de schuldeisers die na afloop van de procedure van staking van betaling die Santana onderging, was gesloten. Uw regering deelde tevens mee dat de beëindiging van de procedure en de van de overheid ontvangen leningen tot een wijziging van het herstructureringsplan van Santana — waarin de toekomstige productiecapaciteit en het aantal arbeidsplaatsen was vastgesteld — zou leiden.

Naar aanleiding van de bevestiging van uw regering dat een gedeelte van de voor Santana bedoelde overheidssteun aan het bedrijf was uitgekeerd, deelde de Commissie het steungeval dat als aangemelde overheidssteun (N 459/94) te boek stond, in als geval van niet-aangemelde overheidssteun (NN 144/94).

Op 19 december 1994 vond een bijeenkomst met uw autoriteiten plaats. Gedurende deze bijeenkomst deelden uw autoriteiten mee dat:

- de insolventieprocedure waarin Santana was gewikkeld was afgesloten met een gunstige overeenkomst met de schuldeisers van het bedrijf. Deze overeenkomst werd door de bevoegde gerechtelijke instantie op 14 december 1994 goedgekeurd.
- Suzuki besloten had zijn deelneming in Santana op te geven. De definitieve besprekingen van de overheid met een particuliere investeerdersgroep, aspirant-koper van het belang van Suzuki in Santana, zouden op 24 december 1994 plaatsvinden.

Bij brief van 21 december 1994 deelde de Commissie uw regering de conclusies van de op 19 december 1994 gehouden bilaterale bijeenkomst mee.

Naar aanleiding van verdere externe informatie verzocht de Commissie uw regering, bij brief van 22 december 1994, om inlichtingen over mogelijke bijstand met overheidsmiddelen, verleend door het regionaal bestuur van Andalusië en de nationale Spaanse overheid aan toeleveringsbedrijven van Santana.

Op 5 januari 1995 vond opnieuw een bijeenkomst met uw autoriteiten plaats. Uw autoriteiten deelde de Commissie mee dat:

- Suzuki op 29 december 1994 een intentieverklaring had ondertekend met een particuliere investeerdersgroep inzake de verkoop van zijn belang van 73,9 % in Santana.
- Een technische overeenkomst met een looptijd van vijf jaar met Suzuki was gesloten op basis waarvan Santana de productie en het in de handel brengen van Suzuki-modellen op de markt van de Europese Unie zal voortzetten.

Bovendien verschaffen uw autoriteiten aanvullende informatie over de subsidies die zijn toegekend om de rege-

ling inzake de vervroegde uittrekking van werknemers van Santana te financieren alsmede over de steun die aan Andalusische bedrijven die voor Santana werken, is verleend.

Uw autoriteiten bevestigden dat zij overbruggingskredieten tegen marktvoorwaarden aan de toeleveranciers van Santana hadden verleend voor de uitstaande bedragen teneinde een voortzetting van de levering van onderdelen en de beëindiging van de insolventieprocedure mogelijk te maken.

Verder bevestigden zij dat de in 1993 goedgekeurde steun is ingetrokken en niet werd uitgekeerd. Er zou geen andere steun aan Santana zijn verleend dan de reeds bekende steun.

Naar aanleiding van de door uw autoriteiten tijdens genoemde bijeenkomst verstrekte inlichtingen besloot de Commissie zaak NN 32/94 met betrekking tot de vermeende overheidssteun die in 1993 aan Santana zou zijn verleend, van het register van steunzaken van de Staten te schrappen. De overheidssteun die in 1994 werd verleend wordt als zaak NN 144/94 onderzocht en omvat thans tevens de overbruggingskredieten aan de toeleveranciers van Santana.

De Commissie heeft, met de medewerking van haar externe deskundige op het gebied van de automobiellindustrie, de bewering van uw regering onderzocht dat de overheidssteun aan Santana geen steun vormt in de zin van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag omdat deze de handel tussen de Lid-Staten niet ongunstig beïnvloedt aangezien Santana de enige producent op de relevante EER-markt is van kleine 4 × 4 voertuigen.

Er zij met nadruk op gewezen dat de activiteiten van Santana, afgezien van de productie van kleine 4 × 4 voertuigen in Linares, eveneens het op de Spaanse markt brengen van rechtstreeks uit Japan geïmporteerde Suzuki-auto's omvatten. Dus zelfs indien Santana de enige producent op de relevante EER-markt van een bepaald soort auto's zou zijn, zou de overheidssteun die door uw autoriteiten aan dit bedrijf wordt verleend zeer zeker de mededinging dreigen te vervalsen in de zin van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag in de andere segmenten van de automarkt waar Suzuki in de EER actief is.

Hoe dan ook blijkt uit het onderzoek van de Commissie dat volgens alle marktanalysten de gehele Europese markt voor terreinwagens één enkel segment vormt. Feitelijk vertegenwoordigt de gehele markt voor dit soort auto's 2,5 % van de totale Europese markt voor personenauto's. De twee specifieke modellen van Suzuki die in Linares door Santana worden vervaardigd („Samurai" en „Vitara") behoren tot de voertuigen aan de onderkant van het gamma die op die markt concurreren. Ten minste acht verschillende producenten in de Europese Unie vervaardigen auto's die concurreren met de in Linares door Santana geproduceerde Suzuki's. Bovendien wordt de betrokken automarkt in de statistieken voor Europese personenauto's niet onderverdeeld naar motor-

vermogen, en een dergelijke marktsegmentatie wordt derhalve ook niet door de marktanalysten gehanteerd. Daarom lijkt er, naar het oordeel van de Commissie, geen niche-markt te bestaan voor 4 × 4 wagens van minder dan 80 pk.

Bovendien blijkt uit de meest recente inlichtingen die zijn ontvangen dat Santana sinds eind 1993 ook auto's met een groter motorvermogen produceert. Door de introductie van de 1,6 liter-uitvoering met 16 kleppen, waardoor het vermogen van 80 tot 96 pk toeneemt, en mogelijk in een later stadium een uitvoering met de nog sterkere V6-motor, kan de Suzuki Vitara zich qua prestaties met veel in Europa geproduceerde terreinwagens meten.

Deze conclusie wordt weerspiegeld in de marktanalyse van het bedrijf zelf, welke is opgenomen in het herstructureringsplan van Santana dat door uw regering in november 1994 bij de Commissie is ingediend, en waarin de negatieve gevolgen voor Santana (invoer en productie van Suzuki-auto's) van de nieuwe generatie kleine 4 × 4 voertuigen die door de concurrenten op de Europese markt werden gebracht, werden besproken.

Uw regering deelde de Commissie bij brief van 28 juli 1994 mee dat het pakket steunmaatregelen voor Santana bedoeld was ter ondersteuning van het herstructureringsplan van het bedrijf. De onderzochte overheidssteun zou dan herstructureringssteun vormen overeenkomstig de communautaire kaderregeling inzake staatssteun aan de automobieliindustrie.

Uw regering besloot evenwel een aanzienlijk gedeelte van de steun aan Santana vooruit te betalen teneinde het bedrijf voor faillissement te behoeden. Deze overheidssteun dient derhalve tevens, overeenkomstig de bovengenoemde communautaire kaderregeling, als reddingssteun te worden onderzocht.

Herstructureringssteun

Aangezien het handelsverkeer in het soort auto's dat door Santana in zijn fabriek te Linares wordt geproduceerd in de Europese Economische Ruimte intensief is, zal elke vorm van overheidssteun ten behoeve van herstructurering van het bedrijf waarschijnlijk de mededinging vervalsen en dit handelsverkeer ongunstig beïnvloeden in de zin van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst.

Volgens de communautaire richtsnoeren inzake steun voor reddingsoperaties en ten behoeve van de herstructurering van in moeilijkheden verkerende ondernemingen⁽¹⁾ is het algemene principe dat herstructureringssteun, in welke vorm dan ook, uitsluitend wordt toegestaan wanneer deze in het belang van de Gemeenschap is en vergezeld gaat van een deugdelijk herstructureringsherstelprogramma dat in gedetailleerde vorm aan de

Commissie wordt voorgelegd. Een herstructureringsplan dient aan alle volgende voorwaarden te voldoen:

- het moet de levensvatbaarheid van de onderneming op lange termijn herstellen binnen een redelijke termijn en op basis van realistische vooruitzichten met betrekking tot toekomstige exploitatievoorwaarden;
- het dient eventuele gevolgen voor concurrenten zoveel mogelijk te beperken;
- het bedrag en de intensiteit van de herstructureringssteun moet worden beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de herstructurering mogelijk te maken, en gekoppeld zijn aan de door de Commissie beoogde doelstellingen. Daarom wordt van de ontvangers van herstructureringssteun gewoonlijk verwacht dat zij een aanzienlijke bijdrage aan het herstructureringsplan leveren uit interne bronnen of door middel van externe financiering tegen marktvoorwaarden.

In de richtsnoeren wordt opgemerkt dat de verbetering van de levensvatbaarheid van de onderneming moet berusten op interne maatregelen die in het herstructureringsplan uiteen worden gezet, en dat zij slechts gebaseerd kan zijn op externe marktfactoren waarop de onderneming geen grote invloed kan uitoefenen, zoals prijzen en vraag, indien de ter zake gehanteerde hypothesen in ruime kring worden aanvaard. Een succesvolle herstructurering dient gepaard te gaan met de afstoting van structureel verliesgevendende activiteiten. Het plan moet de onderneming in staat stellen zijn kosten te dekken, inclusief depreciatie en financiële lasten, en een minimaal rendement op het geïnvesteerde kapitaal bieden zodat de onderneming, wanneer zij geherstructureerd is, geen beroep meer zal doen op overheidssteun en op basis van haar eigen verdiensten op de markt zal concurreren.

Een onderneming dient gewoonlijk niet meer dan één maal herstructureringssteun te ontvangen, zoals ook geldt voor steun voor reddingsoperaties. Bovendien moet, teneinde het mededingingsvervalsende effect van de herstructureringssteun te beperken, de vorm waarin de steun wordt verleend niet leiden tot een kasoverschot dat de onderneming voor agressieve, marktversturende activiteiten zou kunnen gebruiken of voor nieuwe investeringen die geen verband houden met de herstructurering. Steun voor financiële herstructurering dient de financiële lasten van de onderneming niet al te zeer te verminderen.

Uw regering herinnerde de Commissie eraan dat, overeenkomstig de door advocaat-generaal Jacobs⁽²⁾ in Zaak C-278/92 (Hytasa) gehanteerde criteria, de herstructureringssteun voor Santana in aanmerking zou kunnen komen voor het bepaalde van artikel 92, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag, waarin een uitzondering wordt gemaakt voor steunmaatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst. Hoewel Santana in Jaen

⁽¹⁾ Achtste verslag over het mededingingsbeleid, punt 228.

⁽²⁾ Arrest van advocaat-generaal Jacobs van 23 maart 1994, Zaak C-278/92 (Hytasa), rechtsoverwegingen 47 en 54, Spanje v. Commissie.

(Andalusië) is gevestigd, een regio die ingevolge artikel 92, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag, voor regionale steun in aanmerking komt, is de desbetreffende steun ten behoeve van Santana niet verleend op grond van de dienovereenkomstige regelingen inzake regionale steun doch op basis van ad hoc-besluiten van de nationale en regionale autoriteiten.

Er dient evenwel op te worden gewezen dat de ten behoeve van Santana voorgenomen steunmaatregelen, om in aanmerking te komen voor de uitzondering van artikel 92, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag, overeenkomstig het bepaalde van dat artikel moeten bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de regio, hetgeen inhoudt dat de aan Santana toegekende steun ten minste moet dienen om de levensvatbaarheid van het bedrijf te herstellen zonder dat zij onaanvaardbare negatieve gevolgen heeft voor de concurrentievoorwaarden in de Gemeenschap.

Daarom moet, overeenkomstig de communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor reddingsoperaties en de herstructurering van in moeilijkheden verkerende ondernemingen en de communautaire kaderregeling inzake staatssteun aan de automobiellindustrie, het herstructureringsplan van Santana op z'n minst deugdelijk zijn en de levensvatbaarheid van de onderneming op lange termijn kunnen herstellen. De Commissie dient de regionale aspecten van de zaak af te wegen tegen de sectoriële aspecten en te onderzoeken of de in het plan voorgestelde capaciteitsverminderingen voldoende zijn.

De Spaanse autoriteiten houden vol dat het oude herstructureringsplan nog steeds geldig is doch dat het wellicht door de nieuwe aandeelhouders zal worden gewijzigd. Het herstructureringsplan voor Santana dat thans door de Spaanse regering is ingediend is vaag en niet overtuigend. Het herstelt de levensvatbaarheid van het bedrijf niet. Met name wordt, hoewel de situatie van de afzonderlijke markten voor de door het bedrijf geproduceerde auto's wordt omschreven, de investering die voor herstel nodig wordt geacht niet nader gespecificeerd. Bovendien wordt de manier waarop de in de vorm van renteloze leningen toegekende middelen moeten worden besteed niet nauwkeurig beschreven en wordt evenmin duidelijk uiteengezet hoe de vastgestelde investering het bedrijf opnieuw rendabel kan maken.

Bovendien is het feit dat particuliere investeerders kapitaal in de onderneming steken niet noodzakelijk een bewijs van levensvatbaarheid, aangezien het vooralsnog onbekend is voor welke prijs het aandelenbezit van Suzuki zal worden verkocht, terwijl het risico-element van de investering kunstmatig wordt verkleind door de uiterst gunstige participerende leningen die door de overheid worden toegekend.

Bovendien dient de Commissie, ook al zou het plan indien het ten uitvoer zou worden gelegd waarschijnlijk een vermindering van de totale productiecapaciteit van auto's ten gevolge hebben, te worden ingelicht over de wijze waarop de in de kennisgeving genoemde reducties

zullen plaatsvinden, waarbij de onherroepelijke gevolgen voor de productiecapaciteit in detail worden besproken.

Deze inlichtingen moeten worden aangevuld met een tijdschema en de vooruitgang die op grond van het herstructureringsplan wordt verwacht; tevens dient het aantal arbeidsplaatsen dat verloren gaat en de modaliteiten ter zake die in het plan zijn vervat, te worden vermeld. Geen van deze elementen zijn aan de Commissie verstrekt.

Bovendien zijn er nog andere aspecten van de aan Santana toegekende overheidssteun die onduidelijk zijn: uw regering heeft de Commissie geen inlichtingen verschaft over de bovengenoemde mogelijke bijstand uit openbare middelen door het regionaal bestuur van Andalusië en de nationale Spaanse overheid aan toeleveringsbedrijven van Santana.

De Commissie zal zich waarschijnlijk niet verzetten tegen de interventie van de overheid ten behoeve van de werknemers van Santana waarbij zij overeenkomstig de voorschriften namens het bedrijf een bepaalde som betaalt ter dekking van de lonen en vergoedingen die de werknemers anders niet zouden hebben ontvangen.

Uit de van uw regering ontvangen informatie kan de Commissie evenwel niet opmaken of de door de overheid aan het bedrijf en de werknemers van het bedrijf uitgekeerde vergoedingen ter ondersteuning van regelingen voor vervroegde uittreding elementen van overheidssteun ten behoeve van Santana bevatten, aangezien de Commissie niets heeft vernomen over eventuele algemene steunmaatregelen van die strekking.

Ten slotte kan de Commissie op grond van de haar door uw regering meegeede informatie niet nauwkeurig vaststellen welke relatie er bestaat tussen de voor Santana voorgenomen overheidssteun en de maatregelen die deel uitmaken van het herstructureringsplan voor het bedrijf.

Kortom, het lijkt onzeker of het thans voorgestelde herstructureringsplan de levensvatbaarheid van het bedrijf kan herstellen; de herstructureringssteun lijkt derhalve niet te voldoen aan de communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor reddingsoperaties en de herstructurering van in moeilijkheden verkerende ondernemingen, en het lijkt evenmin in overeenstemming te zijn met de kaderregeling inzake staatssteun aan de automobiellindustrie omdat niet duidelijk is hoe het plan een aanzienlijke capaciteitsvermindering voor de productie van auto's zou kunnen verwezenlijken. De renteloze leningen die aan Santana zijn toegekend, evenals andere steun die mogelijk door de overheid is verleend, lijken dan ook onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en met de werking van de EER-Overeenkomst.

Bovendien zou de Commissie, indien de aan het bedrijf en de werknemers daarvan uitgekeerde vergoedingen om vervroegde-uittredingsregelingen te stimuleren elementen van overheidssteun ten behoeve van Santana bevatten, de verenigbaarheid van de steun met de gemeenschappelijke markt en de werking van de EER-Overeenkomst moeten onderzoeken.

Steun voor reddingsoperaties

Aangezien het handelsverkeer in de Europese Economische Ruimte met betrekking tot het soort motorvoertuigen dat door Santana in zijn autofabriek te Linares wordt geproduceerd intensief is zou reddingssteun aan Santana de mededinging kunnen verstoren en dit handelsverkeer ongunstig kunnen beïnvloeden in de zin van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst, en de concurrentiepositie van Santana kunnen versterken.

In de communautaire richtsnoeren inzake overheidssteun voor reddingsoperaties en de herstructurering van in moeilijkheden verkerende ondernemingen wordt evenwel bepaald dat steun voor reddingsoperaties, dat wil zeggen steun die hoofdzakelijk wordt verleend om een onderneming in bedrijf te houden totdat er een diagnose is gesteld met betrekking tot haar problemen en de daarvoor te vinden oplossing, als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt en de werking van de EER-Overeenkomst kan worden goedgekeurd indien zij:

- bestaat uit kassteun in de vorm van een kredietgarantie of af te lossen kredieten tegen een rente gelijk aan de marktrente;
- qua bedrag beperkt blijft tot het strikt noodzakelijke voor de voortzetting van de exploitatie van de onderneming (bij voorbeeld dekking van de loonkosten, lopende leveringen);
- alleen voor de periode wordt uitgekeerd (over het algemeen zes maanden) die noodzakelijk is voor de vaststelling van de noodzakelijke en mogelijke herstelmaatregelen; en
- wordt gerechtvaardigd door dringende sociale redenen en niet ten gevolge heeft dat de industriële situatie in andere Lid-Staten uit het evenwicht wordt gebracht.

Een andere voorwaarde is dat de reddingssteun een eenmalige operatie is, waarbij de status quo wordt gehandhaafd en de toekomst van het bedrijf kan worden beoordeeld.

Bovendien staat, wanneer aan alle voorwaarden is voldaan, de goedkeuring van de reddingssteun die daarvan het gevolg is los van de beoordeling van een eventueel voorstel om steun te verlenen op basis van een herstructureringsplan; dit wordt altijd op zijn eigen merites beoordeeld.

Reddingssteun aan Santana zou gerechtvaardigd kunnen zijn op grond van ernstige sociale moeilijkheden, omdat het bedrijf een belangrijke werkgever is in de streek Linares-La Carolina in Andalusië, een regio die in aanmerking komt voor een van de uitzonderingen op onverenigbaarheid om regionale redenen overeenkomstig artikel 92, lid 3, van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 3, van de EER-Overeenkomst.

De fabriek van Santana waarvoor de steunmaatregelen zijn bedoeld is gevestigd in de streek Linares-La Carolina, een van de meest noodlijdende gebieden in Andalusië.

Deze regio kampt met een algemeen gebrek aan economische en sociale infrastructuur. Volgens de OESO is de industriële productie in Andalusië in de afgelopen jaren met 30 % gedaald, tegen een daling van gemiddeld 5 % in de Europese Gemeenschap als geheel. De werkloosheidscijfers zijn in de afgelopen drie jaar aanzienlijk gestegen en bereikten in 1992 28,10 % van de actieve bevolking, het hoogste werkloosheidspercentage in de Europese Unie.

Aangezien de BBP/KKS-index per hoofd (EUR 100 tegen prijzen van 1990) in Andalusië 56,74 % van het communautair gemiddelde bedraagt, is deze regio aangezien als een van de communautaire regio's waar de levensstandaard abnormaal laag is. Daarom heeft de Commissie besloten⁽¹⁾, dat investeringssteun met regionale strekking van maximaal 75 % netto-subsidie-equivalent in Jaen (Andalusië), waarvan het gebied Linares-La Carolina deel uitmaakt, verenigbaar kan zijn met de gemeenschappelijke markt ingevolge artikel 92, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag.

De Commissie verklaart zich, overeenkomstig de Resolutie van het Europees Parlement van 10 maart 1994, bereid om samen met de Spaanse autoriteiten, de onderneming en de werknemers een reddingsplan op te stellen dat in overeenstemming is met de regels inzake de toekenning van overheidssteun van het EG-Verdrag.

Uw regering heeft de Commissie evenwel geen nadere inlichtingen over mogelijke reddingssteun verstrekt. Daardoor is de Commissie niet in staat te bepalen of de voorgenomen overheidssteun aan Santana voldoet aan de voorwaarden die zij heeft vastgesteld voor de goedkeuring van reddingssteun of niet.

Desondanks mag de aan Santana verstrekte steun in de vorm van twee renteloze leningen de facto reddingssteunelementen bevatten die noodzakelijk zijn om de onderneming in bedrijf te houden; zonder deze steun zou Santana immers, in het licht van de huidige insolventieprocedure, niet bij machte zijn de loon- en salariskosten te dekken en de lopende leveringen te verrichten.

Ook de aan de toeleveranciers van Santana toegekende steun lijkt reddingssteunelementen te bevatten aangezien deze een voortzetting van de activiteiten van het bedrijf mogelijk maakten gedurende de insolventieprocedure. Deze steun zou een voortzetting van de levering van onderdelen aan Santana mogelijk hebben gemaakt doch kan tevens zijn gebruikt om de financiële verplichtingen van Santana ten opzichte van zijn toeleveranciers na te komen en hen aldus over te halen van het grootste deel van hun vorderingen op Santana af te zien en aldus de insolventieprocedure te beëindigen.

Onwettelijk toegekende steun

Er dient op te worden gewezen dat uw regering, ondanks de brief van de Commissie van 10 augustus 1994 betreffende het aangemelde steunvoornemen, waarin zij

⁽¹⁾ PB nr. C 251 van 27. 9. 1988 (88/C 251/04).

uw regering herinnert aan de verplichting van artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag volgens welke de voorgenomen maatregelen niet ten uitvoer mogen worden gelegd voordat de Commissie een eindbeslissing heeft genomen, reeds een lening van 10 116 miljoen pesetas aan Santana heeft verstrekt.

Ook de door uw autoriteiten in 1994 aan toeleveranciers van Santana verstrekte steun is in strijd met artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag verleend.

Aangezien uw regering niet de volledige informatie heeft verstrekt waarom de Commissie heeft verzocht om te kunnen vaststellen in hoeverre de voorgenomen maatregelen overheidssteun inhouden, moet de Commissie concluderen dat de renteloze lening van maximaal 6 800 miljoen pesetas die door het Instituto de Crédito Oficial (ICO) aan Santana is verleend, de renteloze participerende lening van maximaal 6 800 miljoen pesetas die door het „Instituto de Fomento Andaluz” (IFA) aan Santana is toegekend en de vermeende steunmaatregelen van zowel de nationale autoriteiten als het regionaal bestuur van Andalusië ten behoeve van bedrijven die voor Santana werken, alle onder het algemene verbod op overheidssteun van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag en artikel 62, lid 1, van de EER-Overeenkomst vallen in zoverre deze maatregelen Santana van een gedeelte van zijn financiële verplichtingen hebben ontslagen. Bovendien lijken zij onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en de werking van de EER-Overeenkomst omdat het herstructureringsplan, dat de basis vormt voor de desbetreffende maatregelen, niet lijkt te voldoen aan de richtsnoeren van de Commissie inzake steun voor reddingsoperaties en voor de herstructurering van in moeilijkheden verkerende ondernemingen, en evenmin in overeenstemming lijkt te zijn met de kaderregeling inzake steun aan de automobiellindustrie.

Verder kan de Commissie in dit stadium niet uitsluiten dat de door de openbare autoriteiten aan het bedrijf en aan de werknemers van het bedrijf uitgekeerde vergoedingen ter ondersteuning van regelingen op het gebied van vervroegde uittreding overheidssteunelementen bevatten ten behoeve van Santana.

Tegen deze achtergrond, en omdat de onderzochte zaak een in moeilijkheden verkerend bedrijf betreft dat tot een gevoelige sector behoort waarop een communautaire kaderregeling van toepassing is, stelt de Commissie voor de procedure van artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag in te leiden. Deze procedure zal tevens andere belanghebbenden in de gelegenheid stellen hun opmerkingen kenbaar te maken voordat de Commissie een eindbeslissing neemt.

Deze procedure had reeds in december 1994 kunnen zijn ingeleid doch werd uitgesteld om de Spaanse autoriteiten in staat te stellen beslissende onderhandelingen te voeren met de aspirant-koper van het belang van Suzuki in Santana. Aangezien deze besprekingen zijn afgerond dient de procedure thans onmiddellijk te worden ingeleid teneinde de noodzakelijke rechtszekerheid te verkrijgen en de toekomstige nieuwe eigenaar van Santana in kennis te stellen van het standpunt van de Commissie in deze zaak.

Bovendien is de noodzaak van een beslissing nog groter geworden doordat enerzijds een aanzienlijk bedrag aan onwettige steun, die de concurrentie in sterke mate zou kunnen verstoren, reeds is toegekend en anderzijds de nationale rechterlijke instantie onlangs de staking van betaling van het bedrijf heeft beëindigd, waarbij het in staat werd gesteld opnieuw en met volledige capaciteit te produceren, waardoor het gevaar van concurrentievervalsing aanmerkelijk toenam.

In het kader van dezelfde procedure maant de Commissie uw regering hierbij aan haar opmerkingen binnen een maand vanaf de datum van deze brief kenbaar te maken, en alle inlichtingen te verstrekken die voor een beoordeling van de zaak noodzakelijk zijn.

De Commissie maant tevens, door bekendmaking van deze brief in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* en in het EER-supplement van het *Publikatieblad*, de overige Lid-Staten en belanghebbenden elders in de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte aan om hun opmerkingen kenbaar te maken.

De Commissie vestigt de aandacht van uw regering op haar brief van 3 november 1983 gericht aan alle Lid-Staten met betrekking tot de verplichtingen die voortvloeien uit het bepaalde van artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag alsmede op de mededeling die in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 318 van 24 november 1983, bladzijde 83, is bekendgemaakt, op grond waarvan onrechtmatig toegekend steun d.w.z. steun die is toegekend zonder dat de Commissie een eindbeslissing heeft genomen ingevolge de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag, kan worden teruggevorderd.”

De Commissie maant de andere Lid-Staten en de andere belanghebbenden aan haar hun opmerkingen kenbaar te maken door deze binnen dertig dagen na dagtekening van deze bekendmaking te zenden aan het volgende adres:

Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel

De opmerkingen zullen aan de Spaanse regering worden medegedeeld.

Bindende tariefinlichtingen

(95/C 144/05)

Lijst van de door de Lid-Staten aangewezen douaneautoriteiten waar verzoeken om bindende tariefinlichtingen moeten worden ingediend of die bevoegd zijn deze te verstrekken, vastgesteld met toepassing van artikel 6, lid 5, van Verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie (*)

Lid-Staat	Douaneautoriteit	Lid-Staat	Douaneautoriteit
OOSTENRIJK	Bundesministerium für Finanzen Abteilung III/7 Himmelfortgasse 4-8 Postfach 2 A-1015 Wien	DENEMARKEN	Told- og Skatteregion Ballerup Lautrupvang 1A DK-2750 Ballerup
BELGIË	<i>Douaneautoriteiten bevoegd voor het verstrekken van bindende tariefinlichtingen</i> De Directeur-generaal der douane en accijnzen Dienst Tarief Financietoren — bus 37 B-1010 Brussel Monsieur le directeur général des douanes et accises Service du tarif Tour des Finances — Boîte postale 37 B-1010 Bruxelles <i>Douaneautoriteit bevoegd voor het in ontvangst nemen van aanvragen</i> De Directeur der douane en accijnzen Kattendijkdok — Oostkaai 22 B-2000 Antwerpen De Directeur der douane en accijnzen Picardstraat 1-3 B-1210 Brussel Monsieur le directeur des douanes et accises Rue Picard 1-3 B-1210 Bruxelles De Directeur der douane en accijnzen Ter Plaeten Sint-Lievenslaan 27 B-9000 Gent De Directeur der douane en accijnzen Voorstraat 41-43-45 B-3500 Hasselt Monsieur le directeur des douanes et accises Rue de Fragnée 40 B-4000 Liège Monsieur le directeur des douanes et accises Chemin de l'Inquiétude B-7000 Mons	Told- og Skatteregion Bornholm Munch Petersenvej 8 DK-3700 Rønne Told- og Skatteregion Esbjerg Adgangsvejen 3 DK-6700 Esbjerg Told- og Skatteregion Frederikshavn Havnepladsen 9 DK-9900 Frederikshavn Told- og Skatteregion Haderslev Sct. Severingade 2 DK-6100 Haderslev Told- og Skatteregion Helsingør Sundtoldvej 8A DK-3000 Helsingør Told- og Skatteregion Herning Brændgårdvej 10 DK-7400 Herning Told- og Skatteregion Hillerød Gefionvej 6C DK-3400 Hillerød Told- og Skatteregion Holstebro Brogårdsvej 1 DK-7500 Holstebro Told- og Skatteregion Horsens Løvenørngade 25 DK-8700 Horsens Told- og Skatteregion Hvidovre Stamholmen 147 DK-2650 Hvidovre Told- og Skatteregion Høje-Taastrup Helgeshøj Allé 9 DK-2630 Taastrup Told- og Skatteregion Kalundborg Banegårdspladsen 1 DK-4400 Kalundborg Told- og Skatteregion Korsør Storebælt Erhvervspark 3 DK-4220 Korsør	

(*) PB nr. L 253 van 11. 10. 1993, blz. 1.

Lid-Staat	Douaneautoriteit	Lid-Staat	Douaneautoriteit
DENEMARKEN (vervolg)	Told- og Skatteregion København 1 (City) Strandgade 100 DK-1401 København K	FINLAND	<i>Douaneautoriteit bevoegd voor het ver- strekken van bindende tariefinlichtingen</i>
	Told- og Skatteregion København 2 (Nord) Hermodsgade 8 DK-2200 København N		Tullihallitus Tullitariffi ja Markkinähäiriöt Unioninkatu 12, PL 512 FIN-00100 Helsinki
	Told- og Skatteregion København 3 (Nordvest) Finsenvvej 15A DK-2000 Frederiksberg		<i>Douaneautoriteit bevoegd voor het in ontvangst nemen van aanvragen</i>
	Told- og Skatteregion København 4 (Syd) Snorresgade 15 DK-2300 København S		Tullihallitus Tullitariffi ja Markkinähäiriöt Unioninkatu 12, PL 512 FIN-00100 Helsinki
	Told- og Skatteregion Køge Gymnasievej DK-4600 Køge	FRANKRIJK	Alle douanekantoren
	Told- og Skatteregion Maribo Brovejen 15A DK-4930 Maribo		Alle douanekantoren
	Told- og Skatteregion Nærum Rundforbivej 303 DK-2840 Nærum		DUITSLAND
	Told- og Skatteregion Næstved Vordingborgvej 68 DK-4700 Næstved	Oberfinanzdirektion Frankfurt am Main Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt Gutleutstraße 185 D-60327 Frankfurt am Main für Waren der Kapitel 25, 31, 32, 34 bis 37 (ohne Positionen 3505 und 3506), 41 bis 43 und 50 bis 70 der Zollnomenklatur	
	Told- og Skatteregion Odense Lerchesgade 35 DK-5000 Odense C	Oberfinanzdirektion Hamburg Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt Baumacker 3 D-22523 Hamburg Postfach 540969 (PLZ D-22509) für Waren der Kapitel 2, 3, 5, 9 bis 16 (ohne Positionen 1101 bis 1104), 23 (ohne Position 2302), 24 und 27, der Positionen 3505 und 3506 sowie der Kapitel 38 bis 40, 45 und 46 der Zollnomenklatur	
	Told- og Skatteregion Randers Toldbodgade 3 DK-8900 Randers	Oberfinanzdirektion Köln Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt Merianstraße 110 D-50765 Köln Postfach 710 651 (PLZ D-50746) für Waren der Kapitel 26, 28 bis 30, 33, 47 bis 49, 71 bis 83 und 93 der Zollnomenklatur	
	Told- og Skatteregion Svendborg Bryghusvej 30 DK-5700 Svendborg		
	Told- og Skatteregion Sønderborg Hilmar Finsens Gade 18 DK-6400 Sønderborg		
	Told- og Skatteregion Thisted Toldbodgade 8 DK-7700 Thisted		
Told- og Skatteregion Vejle Nordås 17 DK-7100 Vejle			
Told- og Skatteregion Viborg Vestervangsvej 7 DK-8800 Viborg			
Told- og Skatteregion Aalborg Østerågade 29 DK-9000 Aalborg			
Told- og Skatteregion Århus Toldkamergade DK-8000 Århus C			

Lid-Staat	Douaneautoriteit	Lid-Staat	Douaneautoriteit
DUITSLAND (vervolg)	Oberfinanzdirektion München Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt Landsberger Straße 122 D-80339 München für Waren der Kapitel 1, 4, 6 bis 8, 17 bis 22, 44, 84 und 85 der Zollnomenklatur		Belastingdienst/Douane District Enschede Postbus 464 NL-7500 AL Enschede
			Belastingdienst/Douane District Groningen Postbus 380 NL-9700 AJ Groningen
GRIEKENLAND	E Τελωνείο Πειραιά 185 10 Πειραιάς		Belastingdienst/Douane District Heerlen Postbus 2873 NL-6401 DJ Heerlen
	B' Τελωνείο Θεσσαλονίκης 541 10 Θεσσαλονίκη		Belastingdienst/Douane District Hoofddorp Postbus 678 NL-2130 AR Hoofddorp
	A' Τελωνείο Πατρών 261 10 Πάτρα		Belastingdienst/Douane District Roosendaal Markt 17 NL-4701 PA Roosendaal
	Τελωνείο Ηρακλείου 711 10 Ηράκλειο		Belastingdienst/Douane District Rotterdam Postbus 1417 NL-3000 BK Rotterdam
	Τελωνείο Βόλου 381 10 Βόλος		Belastingdienst/Douane District Venlo Postbus 1916 NL-5900 BX Venlo
	Τελωνείο Καβάλας 651 10 Καβάλα		
	Τελωνείο Ρόδου 851 00 Ρόδος		
IERLAND	Tariff Classification Unit, Customs and Excise Branch Office of the Revenue Commissioners Nenagh IRL-Co. Tipperary	PORTUGAL	Alle douanekantoren
ITALIË	Alle douanekantoren	SPANJE	Departamento de Aduanas e Impuestos Especiales Guzmán el Bueno 137 E-28071 Madrid
LUXEMBURG	Direction des douanes Boite postale 26 L-2010 Luxembourg	ZWEDEN	Generaltullstyrelsen Box 2267 S-103 17 Stockholm
NEDERLAND	Belastingdienst/Douane District Amsterdam Postbus 80910 NL-1005 DA Amsterdam	VERENIGD KONINKRIJK	HM Customs and Excise Tariff and Statistical Office Portcullis House 27 Victoria Avenue Southend-on-Sea UK-Essex SS2 6AL
	Belastingdienst/Douane District Arnhem Postbus 9046 NL-6800 GJ Arnhem		

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak nr. IV/M.566 — CLT/Disney/SuperRTL)**

(95/C 144/06)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 17 mei 1995 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾. Belanghebbende derden kunnen een afschrift van deze beschikking verkrijgen door een schriftelijk verzoek in te dienen op onderstaand adres:

Commissie van de Europese Gemeenschappen,
Directoraat-generaal Concurrentie (DG IV),
Task Force Fusiecontrole,
Kortenberglaan 150,
B-1049 Brussel.
Telefax (32-2) 296 43 01.

⁽¹⁾ PB nr. L 395 van 30. 12. 1989, blz. 1. Verordening gerecificeerd in PB nr. L 257 van 21. 9. 1990, blz. 13.

III

(Bekendmakingen)

COMMISSIE

Tacis-programma voor nucleaire veiligheid

Uitnodiging tot inschrijving van de Commissie van de Europese Gemeenschappen gefinancierd in het kader van het Tacis-programma

(95/C 144/07)

Naam van het project: Tacis Nuclear Safety Programme, Balakovo

Inschrijvingsnummer: PA/NSP/BAL/002/93-94

1. Deelname en oorsprong

Alle natuurlijke en rechtspersonen van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap en de landen die van het Tacis-programma genieten, die voorstellen goederen en/of diensten afkomstig van deze landen te leveren, hebben gelijke deelnemingskansen.

2. Onderwerp

De aanbesteding bestaat uit de levering, installatie en inbedrijfstelling van:

partij 1: accucellen voor het veiligheids-, controle- en noodstopsysteem van de kerncentrale van Balakovo, Eenheid 1 en 2, Russische Federatie.

3. Het inschrijvingsdossier

Het volledige dossier wordt gratis verstrekt door:

a) Kantoren van Italtrend: Italtrend srl, via Costituzione 6, I-42100 Reggio Emilia, tel. (39-522) 51 64 01, telefax (39-522) 51 11 13,

Italtrend - Brussel, Belliardstraat 205 (BTE 14), B-1040 Brussel, tel. (32-2) 230 97 99, telefax (32-2) 230 97 99;

b) Bureaus van de Gemeenschap:

A-1040 Wien, Hoyosgasse 5 [Tel. (43-1) 505 33 79; Telefax (43-1) 50 53 37 97],

B-1140 Brussel, DG VIII/C.3, Genèvestraat 12, bureau 4/15, [tel. (32-2) 299 28 70; telex 21877 CO-MEU B; telefax (32-2) 299 28 70],

D-53113 Bonn, Zittelmanstraße 22 [Tel. (49-228) 53 00 90; Telefax (49-228) 530 09 50],

DK-1004 København K, Højbrohus, Østergade 61, Postbox 144, [tlf.(45-33) 14 41 40; telefax (45-33) 11 12 03],

E-28001 Madrid, calle Serrano, 41, 5a planta [tel. (34-1) 435 17 00/435 15 28; telefax (34-1) 576 03 87],

F-75007 Paris Cedex 16, 288, boulevard Saint-Germain [tel. (33-1) 40 63 38 00; télécopieur (33-1) 45 56 94 17/19],

FIN-00131 Helsinki, Pohoisesplanadi 31, PO Box 234, [tel. (358-0) 65 64 20; telefax (358-0) 65 67 28];

GR-10674 Athens, Vassilissis Sofias 2, PO Box 11002, [τηλ. (30-1) 724 39 82; τηλεφάξ (30-1) 724 46 20],

I-00187 Roma, via Poli 29 [tel. (39-6) 699 11 60; telefax (39-6) 679 16 58/36 52],

IRL-Dublin 2, 39 Molesworth Street [tel. (353-1) 671 22 44; facsimile (353-1) 671 26 57],

L-2920 Luxembourg, bâtiment Jean Monnet, rue Alcide de Gasperi [tel. (352) 430 11; télécopieur (352) 43 01 44 33],

NL-2500 GL Den Haag, Postbus 30465, 2513 AB Den Haag, Korte Vijverberg 5, [tel. (31-70) 346 93 26; telefax (31-70) 364 66 19],

P-1200 Lisboa, Centro Europeu Jean Monnet, Largo Jean Monnet 1-10º [tel. (351-1) 154 11 44; telefax (351-1) 155 43 97].

S-10390 Stockholm, PO Box 7323, [tel. (46-8) 611 11 72; telefax (46-8) 611 44 35],

UK-London SW1P 3AT, Jean Monnet House, 8 Storey's Gate [tel. (44-71) 973 19 92; facsimile (44-71) 973 19 00/10].

c) European Commission, Delegation in Moscow; Astakhovsky per 2/10, RU-109028 Moscow, tel. (7 095) 956 36 00, facsimile 956 36 15.

4. Inschrijvingen

De inschrijvingen dienen uiterlijk op 27.7.1995 om 11.00 uur, plaatselijke tijd, op het volgende adres toe te komen:

Italtrend - Brussel, Belliardstraat 205 (BTE 14), B-1040 Brussel, tel. (32-2) 230 97 99, telefax (32-2) 230 97 99, ter attentie van Mej. S. Garavelli.

De opening van de inschrijvingen gebeurt niet openbaar.

Scholingscursus voor micro- en macro-economie

Aankondiging van oproep tot indiening van blijken van belangstelling

(95/C 144/08)

1. **Naam, adres, telefoonnummer, telegramadres, telex- en telefaxnummer van de aanbestedende dienst:** Commissie van de Europese Gemeenschappen, Directoraat-generaal Personeelszaken en algemeen beheer, eenheid IX.C.1. „Gebouwenbeleid - Opties en contracten”, ORBN 1/69, rue de la Loi/Wetstraat 200, B-1049 Bruxelles/Brussel.

Tel. (02) 295 21 00. Telefax (02) 295 23 72.

2. **Wijze van aanbesteding:** Oproep tot indiening van blijken van belangstelling. Degenen die hun kandidatuur willen indienen voor opneming op een lijst worden uitgenodigd zulks te doen conform de bepalingen van deze aankondiging.

De aanbestedende dienst zal op de lijst de kandidaten opnemen die voldoen aan de hierna in punt 8 vermelde criteria. Vervolgens worden het bestek en de uitnodiging tot inschrijving verzonden aan alle kandidaten die op de lijst staan vermeld.

De uit deze oproep resulterende lijst zal enkel worden gebruikt voor opdrachten met een geraamde waarde die de drempelwaarden van de betrokken richtlijnen voor „overheidsopdrachten” en voor opdrachten vermeld in de bijlage 1B van de richtlijn voor „overheidsopdrachten voor dienstverlening” (92/50/EEG) niet overschrijdt.

3. a) **Volledige beschrijving van het object waarop de oproep tot indiening van blijken van belangstelling betrekking heeft:** De organisatie en uitvoering van een reeks opleidingsbijeenkomsten voor ambtenaren en overige vertegenwoordigers van de Commissie en de Europese Unie.

Deze opleidingsbijeenkomsten, die dienen te worden verzorgd in het Frans, Engels en Duits, zijn bestemd voor een meertalig gehoor dat is belast met zeer verschillende taken en verantwoordelijkheden en dat niet noodzakelijk over specifieke kennis op economisch gebied beschikt.

Het voorgestelde cursusprogramma zal worden verdeeld in twee op zichzelf staande, maar elkaar aanvullende modules:

- een module van (3 à) 5 dagen voor de behandeling van basisbegrippen,
- een module van (3 à) 5 dagen voor de behandeling van onderwerpen op het gebied van economisch, monetair en financieel beleid.

b) **Vermelding van het type overeenkomst dat zal worden gesloten op basis van de lijst (leveringen, werken of diensten):** Opleidingsdiensten.

4. **In voorkomend geval, plaats van levering of uitvoering van werken of diensten:** Brussel en elke overige door de Commissie aangewezen lokatie.

5. **Uiterste geldigheidstermijn van de lijst die voortvloeit uit deze oproep:** 31. 12. 1995.

6. **In voorkomend geval, rechtsvorm die een combinatie van leveranciers, ondernemingen of dienstverleners moet aannemen in geval van gunning van een opdracht:**

7. a) **Adres voor verzending van de kandidaturen:** Zie punt 1.

b) **Bepalingen voor afgifte, verzending en indiening van kandidaturen, inclusief alle in punt 8 vermelde inlichtingen, bescheiden en documenten:**

Elke blijk van belangstelling dient gericht te worden aan het in punt 1 vermelde adres, uiterlijk op 30. 9. 1995, onder vermelding van referentie 95/30/IX.C.1/MI. De gegadigde kan naar keuze zijn blijk van belangstelling indienen:

- (i) hetzij per aangetekende brief, uiterlijk gepost op 30. 9. 1995; er wordt naar het poststempel gekeken;
- (ii) hetzij via afgifte op het secretariaat van de bovenvermelde dienst, (direct, of via elke gemachtigde van de inschrijver, met inbegrip van particuliere koeriersdiensten):

Bureau 1/69, Square Frère Orban 8, B-1040 Brussel,

uiterlijk op 30. 9. 1995 (16.00). In dit geval geschiedt de afgifte van het blijk van belangstelling door middel van een gedateerd ontvangstbewijs, ondertekend door een ambtenaar van de bovenvermelde dienst, aan wie de documenten zijn overhandigd.

8. **Selectiecriteria:** Gegadigden die op deze oproep tot indiening van blijken van belangstelling willen reageren, dienen hun bekwaamheid op dit terrein aan te tonen. De Commissie zal overgaan tot de opstelling van een lijst van kandidaten op basis van de volgende criteria:

8.1. Administratieve inlichtingen: te verstrekken documenten:

- naam, adres, telefoon-, telefaxnummer, enz.,
- juridisch statuut,
- BTW-nummer,
- sociale-verzekeringsnummer,

- voor rechtspersonen: kopie van de statuten, documenten met de namen en functies van de leden van de bestuursorganen.
- 8.2. Technische bekwaamheid: uitgevoerde werken en referenties: te verstrekken documenten:
- gedetailleerd curriculum vitae voor de zelfstandige kandidaten en curriculum vitae voor de voorgestelde deskundigen voor de verschillende werkzaamheden van de rechtspersonen, inclusief details over de talen waarin de diensten kunnen worden verleend,
  - referenties en contracten voor diensten, uitgevoerd in de laatste drie jaar, een ervaring van 3 jaar op het/de vakgebied(en) waarvoor de kandidatuur is ingediend.
- 8.3. Financiële draagkracht (uitsluitend voor rechtspersonen): te verstrekken documenten:
- een document waaruit de financiële draagkracht van de kandidaat blijkt: maatschappelijk kapitaal, omzetcijfers.
9. **Overige inlichtingen:** De aandacht van de gegadigden wordt gevestigd op de doelstelling van de oproep, namelijk de opstelling van een lijst van kandidaten die uitgenodigd kunnen worden om te reageren op een specifieke oproep tot inschrijving. Daarom wordt hun verzocht de hierboven verlangde gegevens op het vermelde adres te doen toekomen, doch in dit stadium geen nadere informatie te vragen.
10. **Datum van verzending van de aankondiging:** 29. 5. 1995.
11. **Datum van ontvangst van de aankondiging door het BOPEG:** 29. 5. 1995.

DSIS- en SERT-programma

DSIS-programma (Distributed, Statistical Information Services)

SERT-programma (Business Statistics and Telematics Network)

Uitgevoerd binnen het IDA-programma (Interchange of Data between Administrations)

(95/C 144/09)

1. **Aanbestedende dienst:** Commissie van de Europese Gemeenschappen, Bureau voor de Statistiek (Eurostat), Jean Monnet-gebouw, rue Alcide de Gasperi, BP 1503, L-2920 Luxemburg.

2. **Categorie van de dienst en beschrijving:**

a) Computer- en aanverwante diensten, categorie 7, CPC-indeling: 84. Uitgeverij- en drukkerijdiensten, categorie 15, CPC-indeling: 88 442. Organisatie van openbare evenementen.

b) Beschrijving

De Commissie heeft, in samenwerking met haar partners, de diensten voor statistiek in de Lid-Statens, een raamwerk geschapen (DSIS - Distributed Statistical Information Services) voor de gecoördineerde ontwikkeling van statistische-informatiediensten die stoelen op het gebruik van transeuropese telematicanetwerken. Het doel is de verbetering van de doelmatigheid en de rentabiliteit van het Europese statistieksysteem, in het bijzonder met betrekking tot gegevensverzameling, -verwerking en verspreiding van statistische informatie.

In aanvulling hierop heeft de Commissie het SERT-initiatief genomen, dat een kader vormt voor diverse, gecoördineerde acties inzake de ontwikkeling van geautomatiseerde technieken voor de verzameling en verspreiding van statistische data, geïntegreerd in de commerciële informatiesystemen van Europese ondernemers:

binnen het kader van DSIS en SERT zijn werkprogramma's ontwikkeld die de Commissie thans wenst uit te voeren. Een deel van de huidige werkprogramma's voor de komende drie jaar wordt beschreven in de volgende partijen, die uit diverse subpartijen kunnen bestaan.

Partij 1: DSIS Programme Office

Voorbereiding van het jaarlijkse werkprogramma; rapporteren over voortgang van DSIS-werkzaamheden; coördinatie van bewustzijns- en feedbackacties; redactie van voorlichtingsmateriaal.

Partij 2: Grotere toegang tot DSIS-informatiebronnen

Bepaling, begeleiding, evaluatie en opstelling van aanbevelingen voor manieren om informatie beschikbaar te stellen over DSIS-bronnen aan DSIS-organisaties (b.v. nationale bureaus voor statistiek en ove-

rige organisaties die deelnemen aan DSIS) en eindgebruikers. Dit zal bestaan uit „Wie is wie”, informatiebladen, toepassingen, documenten en multimediatechnieken.

Subpartij 2.1: Configuratie van toegang tot een DSIS-centrum voor informatiebronnen

Subpartij 2.2: Experimenten voor toegang via verschaffers van informatiediensten

Partij 3: Opties voor verbetering van de uitwisseling van statistische data op aanvullende statistische gebieden

Aanbeveling van een strategie ter verbetering van de uitwisseling van statistische data tussen DSIS-organisaties op statistisch gebied inzake bevolking en migratie, en beroepsbevolking.

Subpartij 3.1: Coördinatie, administratie, technische ondersteuning en bewustzijn

Subpartij 3.2: Bevolkings- en migratiestatistiek

Subpartij 3.3: Overzicht van de beroepsbevolking

Partij 4: Metadata en het Europese Referentie Milieu

Uitbreiding van het gebruik van DSIS-metadata en het Europese Referentie Milieu voor aanvullende sectoren van de statistiek en DSIS-organisaties; evaluatie van instrumenten ter vereenvoudiging van toegang voor eindgebruikers; evaluatie van instrumentensets ter ondersteuning van het onderhoud van data; aanbeveling van doelstellingen voor gebruik van DSIS-metadata en het Europese Referentie Milieu.

Subpartij 4.1: Planning, coördinatie, bewustzijn en ondersteuning voor het metadata taskforce

Subpartij 4.2: Onderzoek naar het beheer van internationaal gebruikte classificaties

Subpartij 4.3: Implementatie van metadatadienst

Subpartij 4.4: Beveiliging van statistische data in het Europese Referentie Milieu

Subpartij 4.5: Opstelling van meertalige voorschriften

Subpartij 4.6: Toegang tot referentiedata

Subpartij 4.7: Technische ondersteuning van DSIS-organisaties

Subpartij 4.8: Implementatie van instrumenten ter ondersteuning van de toegang tot het Eurostat Referentie Milieu

Partij 5: Verspreidingsmilieu - Elektronische snelweg en multimedia

Uitvoering van experimenten voor de bepaling van de voordelen, beperkingen en gevolgen voor de architectuur bij gebruik van de elektronische snelweg en multimediatechnieken voor de verspreiding van

statistische informatie, en de aanbeveling van plannen voor toepassing van de onderzochte technologieën.

Subpartij 5.1: Voorstellen voor en evaluatie van oplossingen voor verspreidingsmedia

Subpartij 5.2: Evaluatie van gedistribueerde-informatiedesks

Partij 6: Ondersteuning van de invoering van elektronische overdracht van statistische data

Ondersteuning van DSIS-organisaties bij de introductie van elektronische communicatie voor de overdracht (verzameling en verspreiding) van statistische data en het doen van aanbevelingen ter verbetering van het gebruik van telecommunicatienetwerken, en voorbereiding van de migratie naar EDI.

Partij 7: Uitwisseling van samengestelde statistiek met gebruik van EDI

Uitbreiding van experimenten, evaluatie en aanbevelingen doen voor gebruik en toepassing op grotere schaal van EDI ter ondersteuning van de uitwisseling van samengestelde statistische data.

Subpartij 7.1: Coördinatie, administratie, technische ondersteuning en bewustzijn

Subpartij 7.2: Tussen nationale overheden voor statistiek en Eurostat

Subpartij 7.3: Verzekeringstatistiek

Subpartij 7.4: Milieustatistiek

Subpartij 7.5: Landbouwstatistiek - bosbouw

Subpartij 7.6: Landbouwstatistiek - Eurofarm

Subpartij 7.7: Tussen DSIS-organisaties en niet-DSIS-organisaties

Partij 8: Uitwisseling van onbewerkte data, met gebruik van EDI

Begeleiding, evaluatie en stimulering van het gebruik van EDI voor de uitwisseling van onbewerkte data tussen relevante ondernemers of derden. Bevoegde nationale overheden en DSIS-organisaties.

Subpartij 8.1: Coördinatie, administratie, technische ondersteuning en bewustzijn

Subpartij 8.2: Vervoersstatistiek

Subpartij 8.3: Balans van betalingsstatistiek

Partij 9: SERT-werkprogramma

Onderzoek naar de relatie tussen administratieve en ondernemingsconcepten; integratie van vragenlijsten in administratieve procedures; experimenten met overdracht van onbewerkte data naar diverse Europese landen; bewustzijnsinitiatieven en ondersteunende werkzaamheden.

Subpartij 9.1: Coördinatie, administratie, technische ondersteuning en bewustzijn

Subpartij 9.2: Onderzoeken

Subpartij 9.3: Begeleiding van acties

3. **Plaats:** De dienst wordt hoofdzakelijk uitgevoerd op de gebruikelijke werkplaats van de opdrachtnemer. Indien nodig worden vergaderingen belegd in de diverse Lid-Staten en bij Eurostat in Luxemburg.

4. a), b)

c) Inschrijvers dienen de academische en beroepskwalificaties te vermelden van degene(n) die verantwoordelijk zijn voor en belast met de uitvoering van de partij(en).

5. **Te verlenen diensten:** Gegadigden kunnen inschrijven voor één of meer van de in punt 2 vermelde (sub)partijen. Inschrijving voor delen van subpartijen is niet toegestaan.

6. **Varianten:** Niet toegestaan.

7. **Termijn voor de dienstverlening**

a) **Verwachte ingangsdatum van het project:** 12/1995.

b) **Verwachte datum voor voltooiing van het project:** De data, die per partij variëren, staan vermeld in de specificaties.

8. a) **Naam en adres van de diensten voor aanvragen van de specificaties:** de heer G. Deschietere, B3 077, Eurostat, Jean Monnet-gebouw, rue Alcide de Gasperi, PB 1503, L-2920 Luxemburg, tel. (352) 43 01-361 80, telefax (352) 43 01-325 94.

X400: C=BE; A=RTT; P=CEC; O=Eurostat; S=Deschietere; G=Guy.

Verzoeken dienen schriftelijk te geschieden, met vermelding van de naam en adres van de persoon die de aanvraag indient en van de gewenste partij(en).

b) **Uiterste datum voor de aanvragen.** De uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen is uiterlijk 40 dagen na de publikatie van deze oproep in het Publikatieblad.

c) **Te betalen bedrag voor deze documenten.** Geen.

9. a) **Uiterste datum voor indiening van inschrijvingen:** Inschrijvingen kunnen worden ingediend tot uiterlijk 52 dagen na de publikatie van deze oproep in het Publikatieblad.

b) **Adres voor verzending:** U.A.D. (Unité d'administration des documents), Office C5/126, Eurostat, Jean Monnet-gebouw, rue Alcide de Gasperi, PB 1503, L-2920 Luxemburg.

c) Inschrijvingen kunnen worden opgesteld in elke officiële taal van de Europese Unie.

10. **Opening van de inschrijvingen**

a) **Personen die worden toegelaten bij de opening van de inschrijvingen:** In camera.

b) **Dag, uur en plaats:** 7 dagen na de datum, vermeld in punt 9 (15.00); plaats: zie punt 1.

11. Voor contracten met een waarde van meer dan 300 000 ecu dient de opdrachtnemer een waarborg of een bankgarantie te verschaffen gelijk aan de eerste termijn van betaling, zoals is vastgelegd in het contract.

12. De belangrijkste financierings- en betalingsvoorwaarden zijn de door de Commissie toegepaste voor standaardcontracten voor diensten: bijzondere voorwaarden staan vermeld in de specificaties.

13. Gegadigden kunnen de inschrijving(en) afzonderlijk of gezamenlijk indienen. In geval van indiening van een gezamenlijke inschrijving door diverse partners, dient één van hen te worden aangewezen als hoofd-uitvoerder van het contract.

14. **Inlichtingen over de situatie van de gegadigde en vereiste bescheiden voor de beoordeling of hij voldoet aan de economische en technische minimumeisen:** Conform artikelen 29-35 van Richtlijn 92/50/EEG (PB nr. L 209 van 29. 7. 1992) en met inachtneming van de kwalitatieve selectiecriteria waaraan moet worden voldaan, dienen inschrijvers inlichtingen te verstrekken waaruit hun financiële en economische middelen blijken, zoals vastgelegd in artikel 31.1 (c), en de technische middelen, zoals vastgelegd in artikel 32.2 (a), (b) en (h).

15. **Gestanddoeningstermijn:** 9 maanden na de uiterste datum voor indiening van de inschrijvingen, conform punt 9.

16. **Gunningscriteria en de volgorde van belangrijkheid:** Het contract wordt gegund aan de uit economisch oogpunt voordeligste inschrijving, gelet op de prijs en de technische kwaliteit van de inschrijving (begrip en werkwijze voor de uitvoering van het werk; relevantie en expertise van de voorgestelde staf; aanvaardbaarheid van het gedetailleerd werkschema).

17. **Overige inlichtingen:** De dienstverlening vereist veelvuldig contact met Eurostat in Luxemburg en DSIS-organisaties in de Lid-Staten, alsmede de aanwezigheid bij werkbijeenkomsten.

Een samenvatting van de inschrijving dient in de tabel te worden vermeld die bij de specificaties is gevoegd.

18. **Datum van verzending van de aankondiging:** 29. 5. 1995.

19. **Datum van ontvangst van de aankondiging door het BOPEG:** 29. 5. 1995.

Onderzoekprogramma op het gebied van steenkool

Uitnodiging voor het indienen van projectvoorstellen in het kader van het EGKS-programma voor technisch onderzoek op het gebied van steenkool-mijnbouwtechniek en toepassing van steenkool (overeenkomstig artikel 55 van het EGKS-Verdrag)

(95/C 144/10)

In het kader van artikel 55 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal beheert de Commissie een programma op het gebied van steenkoolonderzoek, waarvan de doelstellingen worden beschreven in de oriëntaties op middellange termijn voor het technisch onderzoek op het gebied van steenkool (1994-1999) ⁽¹⁾, en in het kader waarvan subsidie kan worden verleend aan projecten op het gebied van mijnbouwtechniek en toepassing van steenkool. Normaliter bedraagt deze financiële steun 60 % van de totale geraamde kosten van de geselecteerde projecten.

Personen en organisaties kunnen deze steun aanvragen; de wijze waarop een dergelijke aanvraag moet worden ingediend, wordt beschreven in een mededeling van de Commissie ⁽²⁾.

Het programma functioneert op jaarbasis en heeft normaliter betrekking op alle in de oriëntaties op middellange termijn omschreven onderzoekgebieden. Naar aanleiding van de verwachte besnoeiingen van de EGKS-onderzoekbegroting heeft de Commissie evenwel besloten het programma voor 1996 toe te spitsen op een klein aantal onderzoekthema's met hoge prioriteit, die van belang kunnen zijn voor een efficiëntere bescherming van het milieu en voor de verbetering van het concurrentievermogen van de steenkoolsector. Tevens werd besloten om hoofdzakelijk de nadruk te leggen op samenwerkingsprojecten, zodat de beschikbare middelen optimaal kunnen worden gebruikt.

Er kunnen aanvragen voor financiële steun worden ingediend voor gerichte projecten op elk van de 9 hieronder beschreven gebieden. Deze projecten moeten gezamenlijk worden voorgesteld en uitgevoerd door personen of organisaties in ten minste twee, en bij voorkeur meer Lid-Staten van de Gemeenschap; daarbij moet hoge prioriteit worden gegeven aan de uitwisseling van resultaten en ervaringen tussen de partners tijdens het onderzoek.

Ondersteuning van voor lange tijd te gebruiken galerijen

Naarmate de diepte van mijnen toeneemt, wordt het probleem van de stabiliteit van de galerijen acuter. De onderhouds- en herstellingskosten nemen exponentieel toe met de diepte en derhalve is onderzoek betreffende de volgende topics vereist:

- verbetering van het fundamentele inzicht in rotsverweringsprocessen in mijn-galerijen, met inbegrip van de effecten van gebruik, grondwater, vochtigheid en temperatuur, en ontwikkelen van maatregelen tegen dergelijke verwerking;

- modellering en meting van geomechanische eigenschappen en bepaling van geschikte ondersteunings-elementen en combinaties van ondersteunings-elementen;
- verbetering van rotsverankeringsmaterialen en plaatsingsmethoden om de betrouwbaarheid op lange termijn te waarborgen;
- vermindering van de convergentie van horizontale galerijen;
- ontwikkeling van nieuwe methoden voor de stabilisering van lagen op grote diepte;
- eigenschappen van injectiematerialen.

Toepassing van geofysische en geotechnische technieken voor structuurbeoordeling en monitoring van de oppervlakte

Geïntegreerde toepassing van een scala van seismische en niet-seismische technieken aan de oppervlakte, in de mijn en met behulp van boorgaten ter bepaling van de geologische structuur van mogelijke winningsplaatsen en voor de oplossing van allerlei winningsproblemen in oude of nieuwe steenkoolmijnen (b.v.: detectie van holle ruimten, meting van grondspanning, oppervlakteproblemen).

Verbeterde ventilatie en klimaatregeling

Onderzoek op dit gebied moet gericht zijn op de verbetering van de prestaties en verlaging van de kosten van mijnventilatie en -klimaatregeling, met name via:

- verbetering van de programmatuur ter voorspelling van het mijnklimaat;
- ontwikkeling van dynamische ventilatieregelingssystemen, waarbij zo mogelijk circulerende lucht wordt gebruikt;
- onderzoek naar nieuwe ventilatietechnieken waarbij gebruik wordt gemaakt van met pompen uitgeruste satellietboorgaten;
- verbetering van de modellen en ontwikkeling van verbeterde bewakings- en regelsystemen met het oog op moderne ontginningsvoorwaarden en -praktijken;
- studie van het probleem van spontane ontbranding.

Milieuaspecten van waterafvoer en uitstoot van koolmijnen

- evaluatie van de risico's aan de oppervlakte ten gevolge van waterbewegingen en gasemissies;

⁽¹⁾ PB nr. C 67 van 4. 3. 1994.

⁽²⁾ PB nr. C 159 van 24. 6. 1982.

- hydrogeologische modellering en validatie en studie van de lange-termijneffecten van vloeistofmigratie, met name op de stabiliteit;
- studie van methaandesorptie in gedeeltelijk overstromde zones;
- ontwikkeling en toepassing van controleprocedures,
- studie van strategieën voor gas- en waterbeheer;
- onderzoek naar het gebruik van oude mijnterreinen en aanbevelingen voor het sluiten van mijnen.

Verbeterde steenkoolpreparatie-, vervoers- en hanterings-technieken

De aandacht moet worden toegespitst op de kwaliteit van het steenkoolprodukt en op de gevolgen van die kwaliteit bij opwaardering en gebruik. De voornaamste onderzoeksgebieden zijn:

- verbeterde preparatie van als productiebrandstof te gebruiken steen- en bruinkool;
- verbeterde beheersing van aan het eindgebruik aangepaste koleneigenschappen;
- verbetering van het onderhoud van koolpreparatie-installaties;
- bewaking van de goede werking van de installatie en evaluatie van storingen met behulp van vibratieanalyse.

Beoordeling van de kwaliteit van hoogovenokes

De vooruitgang in de hoogoventechnologie heeft tot een drastische verlaging geleid van de hoeveelheid cokes die per ton geproduceerd metaal benodigd is, en bijgevolg tot strengere eisen op het gebied van de mechanische en chemische eigenschappen van de gebruikte cokes.

In die context is het belangrijk dat de methoden ter beoordeling van de cokeskwaliteit binnen de Europese Unie worden geharmoniseerd en wordt er voorgesteld de volgende gemeenschappelijke onderzoeksgebieden te steunen:

- onderzoek naar correlaties tussen cokeseigenschappen en het bedrijf van hoogovens;
- bepaling van de cokeskwaliteitskenmerken die van belang zijn voor de werking van moderne hoogovens;
- standaardisatie van de relevante testprocedures en -apparatuur;
- opstelling van een lijst van eisen voor hoogovenokes, die de producenten en gebruikers tot gemeenschappelijke basis voor de certificatie van de cokeskwaliteit kan dienen.

Vermindering van verontreiniging door cokesovens

De meest urgente taak op dit gebied is de vermindering van de milieuverontreiniging op de volgende gebieden:

- vluchtige emissie van deeltjes,
- geurhinder door polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAKs) en vluchtige organische verbindingen die bij de produktie van cokes en bijprodukten vrijkomen;
- andere vormen van lucht-, bodem- of waterverontreiniging.

Verbeterde betrouwbaarheid, bewaking en processimulatie met behulp van geavanceerde computermodellen

Dit gebied omvat de kwantificatie van verontreinigende stoffen en onderzoek naar de verwijdering daarvan, met name bij vergassings- en verbrandingsprocessen. De effecten van die stoffen op de materialen van installaties waarin steenkool wordt gebruikt, zijn belangrijk omdat kapitaal- en bedrijfskosten, alsmede de levensduur van de installatie erdoor worden beïnvloed.

Op het gebied van de processimulering is er een behoefte aan de modellering van alle processen waarin steenkool wordt gebruikt, met name conventionele en geavanceerde verbrandings- en vergassingsprocessen op grote, middelgrote of kleine schaal. De voornaamste onderzoeksgebieden zijn:

- voorspelling en beheersing van emissies in het milieu;
- verbetering van de procesefficiëntie;
- verbetering van het inzicht in en de voorspelbaarheid van processen waarin steenkool wordt gebruikt;
- verbetering van de procesbeheersing op basis van gegevens van in bedrijf zijnde installaties.

Gebruik van vaste residu's van de steenkoolwinning

Hoewel geavanceerde steenkooltoepassingen een betere en goedkopere beheersing van gasemissies mogelijk maken, zijn zij tevens verantwoordelijk voor het ontstaan van nieuwe vaste en vloeibare residu's, waarvan de produktie en de verwijdering zorgvuldig moet worden bestudeerd. Processen die van bijzonder belang zijn in verband met vaste residu's zijn wervelbedverbranding en -vergassingssystemen, alsmede conventionele verbranding met droge-sorbentinjectie. Andere conventionele residu's, zoals mijnafval, as van elektriciteitscentrales en de afvalprodukten van rookgasontzwaveling vormen eveneens een verwijderingsprobleem.

Op dit gebied moet er O&O worden verricht naar nieuwe methoden om dergelijke residu's te benutten of op milieuvriendelijke wijze te verwijderen. Er moet ook

aandacht worden geschonken aan toepassingen in de mijn-, weg- en waterbouw en aan de verwerking van residu's tot bouw- en andere materialen.

Verder is er behoefte aan analyses van integrale processen voor de toepassing van steenkool, ten einde verdere onderzoekgebieden vast te stellen en te beoordelen welke economische voordelen daardoor kunnen worden gerealiseerd.

Als aanvulling op het ondersteunend onderzoek op de bovenbeschreven gebieden, is de Commissie voornemens een gedeelte van de begroting voor 1996 te reserveren voor projecten op de volgende gebieden:

Technieken voor de winning van dunne en dikke steile lagen

- verbeterde mechanisering van kolenwinning en stutten van pijlers;
- verbeterde efficiëntie van breukwinning met toepassing van tussenverdiepingen.

Moderne technieken voor datatransmissie in mijnen

- glasvezels;
- netwerkkoppeling tussen bussystemen;
- businterfaces voor meetinstrumenten.

Ontwikkeling van nieuwe technieken voor de verwijdering van stikstof- en zwaveloxiden uit rookgassen

Low budget-projecten op het gebied van bij voorbeeld:

- verbeterde, goedkope sorptiemiddelen;
- injectie van sorptiemiddelen;
- catalytische rookgaszuivering op lage temperatuur.

Geavanceerde van steenkool afgeleide produkten

Er is behoefte aan nieuwe hoogwaardige van steenkool afgeleide produkten, zoals:

- sorptiemiddelen voor de vermindering van milieu-emissies;
- actieve kool;
- koolstofvezels;
- speciale koolstofprodukten;
- op basis van bijprodukten geproduceerde materialen.

Projecten op deze vier gebieden behoeven niet in samenwerkingsverband te worden uitgevoerd, hoewel samenwerkingsactiviteiten worden toegejuicht.

Voor zover de begroting het toelaat, zal ook aandacht worden besteed aan de verdere financiering van projecten waarvan de eerste fasen reeds werden gesteund en waarvoor het klaarblijkelijk van in het begin de bedoeling was er ook in latere fasen steun voor aan te vragen.

Projectvoorstellen die geen verband houden met voortzetting van de ondersteuning of die buiten het bestek van de dertien bovengenoemde gebieden vallen, zullen niet in aanmerking worden genomen voor het programma voor 1996.

Aanvragen moeten vóór 15. 9. 1995 worden ingediend op het volgende adres:

Commissie van de Europese Gemeenschappen,
DG XVII/D2, rue de la Loi/Wetstraat 200, B-1049
Bruxelles/Brussel.

De voorstellen moeten worden opgesteld overeenkomstig de in PB nr. C 159 van 24. 6. 1982 beschreven wijze. Zij mogen zijn gesteld in een officiële taal van de Gemeenschap; voorts dient ook een samenvatting van het project te worden gegeven.

Enveloppen

Openbare aanbesteding

(95/C 144/11)

1. **Naam, adres, telefoon-, telegraaf-, telex- en telefax-nummer van de aanbestedende dienst:** Commissie van de Europese Gemeenschappen, Directoraat-generaal Personeelszaken en algemeen beheer, eenheid IX.C.1. „Gebouwenbeleid - Opties en contracten”, rue de la Loi/Wetstraat 200, B-1049 Bruxelles/Brussel.
Tel. (02) 295 21 00. Telefax (02) 295 23 72.
2. a) **Wijze van aanbesteding:** Openbare aanbesteding.
b) **Vorm van de opdracht waarop deze aanbesteding betrekking heeft:** Contracten met een maximumduur van vijf jaar.
3. a) **Plaats van levering:** Levering in de magazijnen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen te Brussel en Luxemburg.
b) **Aard en hoeveelheid van de te leveren produkten.**
CPA-indeling: Levering van ongeveer 10 miljoen enveloppen per jaar.
De aanbesteding wordt in 9 partijen verdeeld.
CPA-indeling: 21.23.12.
c) **Gegevens betreffende de mogelijkheid van de leveranciers in te schrijven voor een deel van de betrokken leveringen:** Mogelijkheid voor de 9 partijen, per partij of per produkt in te schrijven.
4. **Uiterste datum van levering:** Levering op diverse tijdstippen.
5. a) **Naam en adres van de dienst waar het bestek en de aanvullende stukken mogen worden aangevraagd:** De aanbestedingsstukken kunnen op het in punt 1 genoemde adres worden aangevraagd. Alle aanvragen dienen schriftelijk en onder vermelding van referentienummer 94/60/IX.C.1 te worden verricht.
b) **Uiterste datum voor indiening van deze aanvragen:** 18. 7. 1995.
c) **In voorkomend geval, kostprijs en betalingsvoorschriften ter verkrijging van de stukken:** Gratis.
6. a) **Uiterste datum voor ontvangst van de inschrijvingen:** 28. 7. 1995.
b) **Adres waar deze dienen te worden ingediend:** Op het in punt 1 genoemde adres.
c) **Ta(a)l(en) waarin deze mogen worden gesteld:** Eén van de 11 officiële talen van de Europese Gemeenschappen.
7. a) **Personen die voor de opening van de inschrijvingen worden uitgenodigd:**
b) **Datum, uur en plaats van deze opening:**
8. **In voorkomend geval, verlangde waarborgen en borgsommen:** In voorkomend geval, waarborg ter garantie van de goede uitvoering van het contract ter waarde van maximaal 5 % van het totaalbedrag van de verwachte leveringen.
9. **Belangrijkste financierings- en betalingsvoorschriften en/of verwijzing naar de teksten waarin deze worden geregeld:**
10. **In voorkomend geval, rechtsvorm die de combinatie van leveranciers waaraan de opdracht wordt gegund moet aannemen:**
11. **Inlichtingen betreffende de eigen situatie van de opdrachtnemer, alsmede gegevens en bescheiden om de economische en technische minimumeisen waaraan hij moet voldoen te kunnen beoordelen:** De inschrijvers dienen te bewijzen dat zij over een voldoende omzet in verhouding tot de omvang van de opdracht beschikken. Balansen en winst- en verliesrekeningen of andere bewijsstukken dienen te worden bijgevoegd.
12. **Gestanddoeningstermijn:** 6 maanden vanaf 28. 7. 1995.
13. **Gunningscriteria (andere criteria dan het laagste prijs criterium worden vermeld indien zij niet in het bestek zijn opgenomen):** Deze opdracht wordt produkt per produkt gegund aan de inschrijver die de uit economisch oogpunt voordeligste inschrijving per produkt heeft ingediend, gelet op de prijs en de kwaliteit.
14. **In voorkomend geval, verbod op de varianten:**
15. **Overige inlichtingen:**
16. **Datum van bekendmaking van de vooraankondiging van de opdracht in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen of vermelding van de niet-bekendmaking ervan:** 4. 3. 1995.
17. **Datum van verzending van de aankondiging:** 31. 5. 1995.
18. **Datum van ontvangst van de aankondiging door het BOPEG:** 31. 5. 1995.

Salon- en receptiemeubilair
Aankondiging van gegunde opdracht
(95/C 144/12)

1. **Naam en adres van de aanbestedende dienst:** Commissie van de Europese Gemeenschappen, Directoraat Personeelszaken en algemeen beheer, eenheid IX.C.1 „Gebouwenbeleid - opties en contracten”, ORBN 1/71, rue de la Loi/Wetstraat 200, B-1049 Bruxelles/Brussel.
2. **Gekozen wijze van aanbesteding. In het geval van een procedure van onderhandelingen zonder voorafgaande publicatie, redenen waarom van deze procedure gebruik is gemaakt (artikel 6, lid 3):** Openbare aanbesteding.
3. **Datum van gunning van de opdracht:** 17. 5. 1995.
4. **Gunningscriteria:** Uit economisch oogpunt voordeligste inschrijving, gelet op de prijs, kwaliteit en leveringstermijn.
5. **Aantal ontvangen inschrijvingen:** 24.
6. **Naam en adres van de leverancier(s):**
Voor partij 1,

Martin Stoll GmbH, Louis Schmidtplaan 119 B 2,
B-1040 Brussel;
- voor partij 2,

NV Waiko Belgium, 't Hofveld 3, B-1702 Groot-Bijgaarden.
7. **Aard en hoeveelheid van de te leveren goederen, in voorkomend geval, per leverancier. CPA-indelingsnummer:** Nr. 36.14. Levering van salon- en receptiemeubilair. Deze opdracht heeft de vorm van een raamovereenkomst; de hoeveelheden zijn dus niet vastgelegd.
8. **Betaalde prijs of prijzengamma (minimum/maximum):**
9. **In voorkomend geval, waarde en deel van het contract dat aan derden kan worden uitbesteed:**
10. **Overige inlichtingen:**
11. **Datum van bekendmaking van de opdracht in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen:** S en C van 21. 10. 1994.
12. **Datum van verzending van deze aankondiging:** 31. 5. 1995.
13. **Datum van ontvangst van de aankondiging door het BOPEG:** 31. 5. 1995.

HOF VAN JUSTITIE

AANKONDIGING VAN ALGEMENE VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN

(95/C 144/13)

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen publiceert in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 144 A van 10 juni 1995 de volgende algemene vergelijkende onderzoeken:

Franse editie

CJ/C/14 (Franstalige typiste)

Nederlandse editie

CJ/C/15 (Nederlandstalige typiste)

Het betreffende nummer van het Publikatieblad is verkrijgbaar bij de afdeling Personeel van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, L-2925 Luxemburg.

De uiterste sollicitatiedatum is vastgesteld op 10 juli 1995.
